

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, BALANDIS — APRIL 8, 1983

Nr. 69

LKB KRONIKA Nr. 55

Šiluva — 1982

Kiekvieni atlidai įneša daug gaivumo ir dvasinio džiaugsmo ir pilką ir monotonišką Lietuvos kataliko gyvenimą. Juo labiau to gyvumo įneša didieji žemaičių Kalvarijos, Šiluvos ar Aušros Vartų atlidai. Jie jau seniai peržengė Lietuvos ribas: Atvažiuoja maldininkai iš Latvijos, Estijos, Baltarusijos ir net tolimo Kazachstano. Nors bedieviška valdžia visai patirais vargais ir džiaugsmais.

Pernai, prieš didžiuosius Šiluvos atlidus, bedieviai paskelbė „kiaulių marą“, o atšaukti jį — drąsos taip ir neužteko. Šiemet žmonės laukė naujų bedievių fantazijos „perliukų“, kurie paprastai stebina ne tik Lietuvą, bet ir viešą pasaulio opiniją.

Kadangi jau antri metai valdžia visais būdais trukdo jaunimui ir maldininkams organizuotai eiti į Šiluvą (čekistai nuolat kartoja: „Ir Lenkijoje viskas prasidėjo nuo rožančiaus“), šiemet nuo ankstyvo pavasario tikintieji pavieniui ir po kelis, kalbėdami rožančių, pėsti eina į Šiluvą iš Tytuvėnų (9 km), iš Raseinių (19 km) ir net iš Kauno (apie 95 km).

1982 m. rugpjūčio 29 d., sekmadienį, būrelis tikintųjų, kalbėdami rožančių, patraukė iš Tytuvėnų bažnyčios Šiluvos link. Vieškelio, vedančio į Šiluvą, ten ir atgal juo milicijos ir KGB mašinos. Kaip ir reikėjo tikėtis, pareigūnai, sulaukę einančius maldininkus, pradėjo kamantinėti: „Kur einate? Kas esate tokie? Duokite pasus!“ Užpultieji paaiškino, jog jie eina į Šiluvą melstis. Čekistai, apkaltinę juos tvarkos pažeidimu (negalima einant garsiai kalbėti rožančiams, nors aplinkui tušti laukai) ir užsitraukė kelių šiauliečių: Ievos Galdikienės, Juozo Sileikio, Jadvygos Petkevičienės, Angelės Žalėnės ir kitų — pavardes bei adresus, įsakė visiems sėstis milicijos mašinon ir žadėjo vežti į Šiluvą. Maldininkams atsakius paklusti ir reikalaujant netrukdyti

maldos, čekistai, palikę žmones milicininkų globoje, patys nuvažiuojo į Šiluvą ir, ten pasitarę, po kelių minučių sugrįžo. Atvykęs iš Šiluvos milicijos papulkininkas, pranešė, kad pėstiems testis kelionę draudžiama ir įsakė visus susodinti į mašiną ir vežti į Šiluvą. Prievarta susodinti maldininkai buvo nuvežti į Šiluvą ir ten paleisti.

Vieną rugpjūčio mėn. vakarą būrelis Kauno jaunimo pradėjo atgailos kelionę iš Kauno pėsčiomis į Šiluvą. Vos išėjus iš miesto, juos pradėjo lydyti „budrios akys“. Saugumiečiai būrelį apšviestavo, aplenkdamo su mašinomis ir vėl sukdavo ratą. Kadangi atgailotojai buvo daugiau panašūs į turistus, didelio įtarimo nesukėlė, — čekistai paliko juos ramybėje. Nors kelionė buvo sunki, — tekdavo numigti tik ant griovio kranto, ar įvairių gubojų, — bet jaunimas jautėsi be galo laimingas, kai pasiekė šventovę.

Prieš atlidus netoli Raseinių, prie Dubysos, vyko milicijos festivalis. Po šios šventės 400 milicininkų buvo palikti Raseiniuose Šiluvos atlidams. Rugpjūčio mėn. antrąją pusę Tytuvėnų kempingą, išvaikę pionierius, įsikūrė 40 saugumiečių, o Tytuvėnų miestelio Vykdarmajame komitete įsisteigė naujas specialus štabas su radijo stotimi. Žodžiu, valdžia labai rimtai ruošėsi prieš Lietuvos katalikus, ginkluotus maldaknygėmis ir rožančiais.

Nuo pat ankstyvo rugpjūčio 8 d. ryto visuose Betygalos, Ariogalos ir Viduklės keliuose tikrino pravažiuojančių autobusų dokumentus, kai kam nukabinę mašinų numerius, o vienam vairuotojui, truputį pasigincijus, inspektorius pagrasino supjaustysią mašinos padangas. Ne vienam vairuotojui pažymėjimo talone išmuše skylę. Maldininkų išnuomotus autobusus pareigūnai varėsi į Šiluvos saugumo punktą, o iš ten be žmonių grąžindavo į namus. Taip atsitiko vilniečiams, kartu su kun. Stanislovu Puidoku vykstantį Šiluvos atlidus, toks pat likimas ištiko klaidėdikius ir kt.

(Bus daugiau)

Siūlo mažinti lėšas gynybai

Washingtonas. — Prezidento Reagano numatytas ginklams lėšas biudžete teks gerokai apkarpyti, pareiškė biudžeto komiteto pirmininkas, pats respublikonas, sen. Pete Domenici. Kongresas svarsto vyriausybės pasiūlytą biudžetą. Atstovų Rūmai jau prieš Velykas pasiūlė savo versiją, kurioje atimamos lėšos prezidento sumanymams, o paskiriamos nemažos sumos toms programoms, kurias prezidentas buvo numatęs apkarpyti.

Senato biudžeto komitete iš 22 narių tik trys ar keturi remia prezidento numatytas gynybos stiprinimui lėšas. Kai kurie senatoriai mano, kad Amerikai ginklų ir taip užtenka. Kiti siūlo daugiau lėšų skirti kovai su nedarbu ir kitais ekonominiais sunkumais. JAV Ginklų kontrolės ir

nusiginklavimo agentūra paskelbė raportą, kuris sako, kad Sovietų Sąjunga ir Saudi Arabija yra vienintelės pasaulio valstybės, kurios ginklams skiria 10 nuoš. ar daugiau savo visuminio gamybinio produkto. Statistika, pasiremdama 1980 metų duomenimis, rodo, kad sovietai tais metais ginklams išleido 188 bil. dol., o Amerika — 131 bil. dol. Tais metais Sovietų Sąjungai ginklų eksportavo už 8 bil. dol., o Amerika — už 6 bil. dol.

Washingtono laukiama susikirtimo tarp vyriausybės ir kongreso. Senatoriai bando išieškoti kompromisą, derinti pasiūlymus, mažinti demokratų siūlomus nukarpymus. Prezidentas siūlo lėšas gynybai pakelti 10 nuoš. Demokratai sako, kad prezidentas daugiausia gaus 4 ar 5 nuoš. Kaip žinoma, šių metų liepos

mėn. vėl turi būti sumažinti pajamų mokesčiai, tačiau demokratai ir prieš tai kovojo. Derybos vyksta dėl sumažinimo dydžio. Prezidento ekonominio atsisavimo programa dalinai paremta mokesčių mažinimu. Kritikai įrodinėja, o tai vėl didins paskolų nuosimčius ir infliaciją.

Kai kurie senatoriai pritaria visiškai ginklų „užsaldymui“. Sen. Charles Grassley, resp. iš Iowos, teigia, kad mažinant vyriausybės pajamas, kartu didės deficitas, o tai vėl didins paskolų nuosimčius ir infliaciją. Tiesiogiai ginklų daliniai, anot studijos, nebuvo nacių samdinių grupuotės, ar „fasistiniai pardsavėliai“, kaip vaizduoja tarybiniai šaltiniai. Autorius cituoja vokiečių karo metodo dokumentus, kurie rodo, kad pabaltiečiai kareiviai ir karininkai išlaikė „tvirtą nacionalistinę nusistatymą“. Dokumentai apie latvių SS dalinius pabrėžia jų „pažymėtina anti-vokišką nuotaidą“.

(ELTA)

Irako artilerijos pozicijos Irako-Irano fronte. Taikos viltis sukėlė Irano naftos išsilejimas Persų jūroje. Visos kaimyninės valstybės reikalauja sustabdyti karo veiksmus ir imti valyti naftos nešvarumus, kurie sudaro pavojų jūrankos žuvims ir pakraščiams.

Apie pabaltiečių santykius su naciais

Antrojo Pasaulinio karo metu, Sovietų Sąjungos nerusų tautos plačiai bendradarbiavo su vokiečiais — nors jos neketė nacių okupantų, jų neapykanta sovietinei sistemai buvo dar didesnė. Tokios išvados prieina Rand Korporacijos pernai išleista Aleksio Aleksejevo studija, „Sovietinės tautos vokiečių karo metodo strategijoje“ (Soviet Nationalities in German War-time Strategy, 1941-1945), kurioje rašoma ir apie Pabaltijį.

Pasak studijos, Pabaltijo valstybės buvo prievarta įjungtos į Tarybų Sąjungą metus prieš Berlyno-Maskvos karą; tie vieneri metai pabaltiečius pavertė sovietinės sistemos priešais. Jie tikėjosi, kad galės atstatyti savo valstybinį suverenumą, bet nacių okupacinė valdžia nepritare pabaltiečių tautiniams siekiams. Naciai planavo ištrinti ar likviduoti dalį pabaltiečių inteligentijos, o Pabaltijo valstybės turėjo būti inkorporuotos į Reichą. Nacių karo metodo dokumentai rodo, kad naciai nelaikė pabaltiečių nacionalistų savo sąjungininkais, kaip tai tvirtina tarybinė literatūra, bet žiūrėjo į juos kaip į „anti-vokišką nusistatęs elementą“. Naciai, kaip Maskva dabar, buvo pasiryžę išnaikinti nacionalizmą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Pagal nacių teoriją, pabaltiečiai buvo šiauriečiai — ar jai — tinkama žaliava germanizavimui. Bet tai nereiškė,

kad juos galima laikyti lygiais vokiečiams — valdovų tautai. Su pabaltiečiais okupacinė valdžia elgėsi kaip su žemesnės rūšies pavaldiniais ir todėl jų ankstesnis teigiamas nusistatymas vokiečių atžvilgiu netrukus pavirto rezignacija ar neapykanta.

Studijos autorius primena, kad vokiečiai vis dėlto pripažino vietinės savivaldos principą Pabaltijje, leiddami pabaltiečiams sudaryti savivaldines tarybas. Tiesioginės administracijos pareigūnai nebuvo paprasti „kvislingai-išdavikai“ ir „pataikūnai“, kaip juos vaizduoja tarybinė istorija. Nors jų autoritetas buvo labai ribotas, jie nevengdavo vokiečiams atvirai pareikšti savo nuomonės ir net juos kritikuoti. Dažniausiai, jie stengėsi ginti savo tautos interesus. Aleksejevo studija aprašo nesėkmingus vokiečių bandymus mobilizuoti pabaltiečius ir savo kariuomenę. Jiems ypač nesėkė su lietuviais ir nacių administracija atsiskėrė už tai represijomis prieš lietuvių inteligentiją. Santykiams tarp vokiečių ir pabaltiečių vis blogėjant, Pabaltijje pradėjo veikti prieš vokiečius nukreiptos nacionalistinės rezistencinės grupės.

Studija teigia, kad pabaltiečiai norėjo sudaryti savo tautinius karinius vienetus, nes jie tikėjosi, dalyvaudami kare, laimėti politinių nuolaidų savo vėlesnei kovai už politinį suverenumą. Savivaldos organai reikalavo, kad tokiems daliniams vadovautų pabaltiečiai ir kad jie būtų naudojami tik Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijų gynimui. Vokiečiai tuos reikalavimus atmetė ir mėgino suorganizuoti jiems priklausomus pabaltiečių karinius vienetus. Buvo sudarytos latvių ir estų SS divizijos; tačiau studijoje nepamirėta, kad Lietuvoje tokios divizijos sudaryti nepavyko.

Tiesiogiai ginklų daliniai, anot studijos, nebuvo nacių samdinių grupuotės, ar „fasistiniai pardsavėliai“, kaip vaizduoja tarybiniai šaltiniai. Autorius cituoja vokiečių karo metodo dokumentus, kurie rodo, kad pabaltiečiai kareiviai ir karininkai išlaikė „tvirtą nacionalistinę nusistatymą“. Dokumentai apie latvių SS dalinius pabrėžia jų „pažymėtina anti-vokišką nuotaidą“.

Indijos valdžia pasiuntė į Assamo provinciją kariuomenę, nes čia nesibaigia smurto veiksmai tarp musulmonų ir hindu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Čekoslovakijoje įvyko Varšuvos pakto valstybių užsienio reikalų ministrų konferencija.

— Sovietų gynybos ministras maršalas Ustinovas pasakė Rytų Vokietijoje, kad Amerika neišvengtų atominių raketų puolimo, jei Sovietų Sąjunga būtų užpulta Europos raketomis. Amerika siūlo atominių raketų taikiniams Europos sąjungininkus, pasak Ustinovas, tačiau Washingtonas tegul savęs neapgaulinėja, Amerika neišvengs puolimo.

— Erdvėn nuvežtas komunikacijų satelitas turi apskrieoti Žemę kartą per 24 val., tačiau dabartinėje orbitoje jis Žemę aplėkia kas 16 val. Bandoma satelito raketomis pakelti jį į aukštesnę orbitą.

— Piktą bedarbių minia pasitiko prez. Reaganą Pittsburghe. Čia daug bedarbių iš plieno pramonės.

— Sovietų spauda piktai pasmerkė Prancūzijos vyriausybę už 47 sovietų diplomatų ištrėmimą.

— Kanados vyriausybė planuoja atpiginti savo natūralių dujų eksportą į Ameriką.

— Argentinoje bombos sprogimas sužalojo anglų kalbos mokyklą Buenos Aires. Žmonių aukų nebuvo.

— Peru kariuomenė gauda kalnuose sukilėlių grupę, kuri išužė 80 kaimo gyventojų, kurie atsisakė prisijungti prie sukilimo.

— Lenkijoje prasidėjo po grindžio „Solidarumo“ vadų teismas. Teisiamas ilgai nepa-gautas Zbigniew Bujak, kiti septyni vyrai ir viena moteris.

— Brazilijoje, Sao Paulo mieste tris dienas siautė darbininkų riaušės. Sunaikinta 300 parduotuvių, suimta 450 žmonių. Valdžia pasiuntė į miestą 10,000 riaušių policijos vyrų.

— Sovietų Sąjungoje sudarytas „antisionistinis“ užsienio propagandos žydų komitetas. Pirmąjį atsisaukimo pasirašė gerai žinomi sovietinės imperijos žydai — ats. gen. David Dragunski, akademikas Martin Kabanik, rašytojai Henrich Gofman ir Yuri Kolesnikov, teisių prof. Samuel Ziva, istorikas Boris Šeinin ir „filosofas“ Henrichas Zimanas.

— Indijos valdžia pasiuntė į Assamo provinciją kariuomenę, nes čia nesibaigia smurto veiksmai tarp musulmonų ir hindu.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Chicagos rinkimai

Chicago. — Miesto mero rinkimai atkreipė visos Amerikos dėmesį. Nacionalinė demokratų partija bijo, kad jei respublikonas Eptonas laimės rinkimus, demokratų partija suskils ne tik Chicagoje, bet ir visoje Amerikoje. Juodieji demokratai, užsigavę, kad miestas, kurį demokratai valdo jau 52 metus, atmetė juoda demokratą, gali atsisakyti balsuoti už partijos kandidatus prezidento rinkimuose. Todėl tiek daug prezidentinių kandidatų lankėsi Chicagoje ir demonstravo savo paramą kandidatui Washingtonui. Paskutinis lankytojas buvo sen. Hart iš Colorado. Spėjama, kad Amerikos juodieji gali demokratų partiją prezidento rinkimuose suskaldyti išskeldami savo kandidatą. Tarp tokių kandidatų plačiai minimas ir Jesse Jackson, PUSH direktorius.

Nors respublikonas Epton tai pakartotinai paneigia, kampanijoje labai svarbus rasiškas klausimas. Baltasis Eptonas pareikalavo išimti iš televizijos reklamų buvusį šūki: „Before It's Too Late“. Nenorima sudaryti įspūdį, kad Eptono rėmėjai — visi rasistai. Abiejų kampanijų strategai paskutinėmis prieš rinkimus dienomis didžiausią dėmesį kreips į neapsisprendusius balsuotojus. Paskutiniame Gallupo viešosios opinijos tyrime paaiškėjo, kad 12 nuoš. klausinėtų žmonių dar nežino už ką balsuoti. Washingtonas didelį dėmesį kreipia į meksikiečius ir kitus „lotynus“, kuriems žada itaką miesto valdyme.

Abiems kandidatams labai svarbu, kad kuo daugiau iš Chicagoiečių balsuotų. Washingtonui svarbu, kad jį paremtų žmonės iš turtingųjų aplinkų prie ežero. Jie laikomi „liberalių“ pažiūrų. Gyvenantiems brangiuose dangoraižiuose ne taip aktualūs etniniai apylinkių baimė, kad „ateina juodieji“. Iš to kyla ir jų didžiadvasiškas liberalumas. Kandidatui Washingtonui svarbu gauti apie 20 nuoš. miesto baltųjų balsų. Tuomet jis bus miesto meras.

Juodojoje Washingtono priešais iškėlė naują jo praeities dėmę. Paaiškėjo, kad Washingtonas turėjo su dviem giminais didelių aštuonių butų namą 4826 S. Evans gatvėje. Nuo 1975 iki 1977 m. miestas negavo už namą mokesčių. Tas namas buvo parduotas 1978 m. ir nuo to laiko niekas už tą namą miestui mokesčių nemoka. Pagal Illinois Revenue Act įstatymą, už mokesčius yra atsakingas apleistas nuosavybės savininkas. Kitas įstatymas pabrėžia, kad žmonės, kurie nemoka nuosavybių

mokesčių, negali būti miesto valdininkais.

Chicago „Sun Times“ rašo, kad miesto archyvai rodo, jog Washingtonas ir jo partneriai jau nuo 1973 metų nepatenkino miesto inspektorių reikalavimų ir namo netaisė. Miestas per teismą iškraustė gyventojus, nes pastatas buvo nesaugus, pilnas žiurkių. Washingtonas pirmadienį pasakė laikraščiui, kad mokesčiai nebuvo mokami trejus metus, nes pastatas nebuvo apgyvendintas ir nebuvo gauta pakankamai pajamų mokesčiams. Jį remontuoti būtų per daug išlaidų, neįmanoma buvo gauti 40,000 dol. paskolos.

Kandidatas Eptonas į tai atsiliepė, jog yra ironiška skaityti Washingtono paskelbtą pareiškimą apie „milžinišką Chicagos problemą“: pastatų apleidimą, jų griuvimą, žmonių iškraustymą, kada jis pats nemokėjo mokesčių ir savo namą apleidė.

Prancūzai priėmė taupymo programą

Paryžius. — Prancūzijos parlamente įvyko triukšmingi debatai. Keli atstovai vos nesuismušė. Po debatų dėl vyriausybės paskelbtos „susivarymo“ programos, parlamentas išreiškė pasitikėjimą vyriausybei 323-155 balsais.

Parlamentui posėdžiaujant lauke buvo susirinkę darbininkų unijų, komunistų vadovaujamos federacijos, atstovai. Jie reikalavo, kad valdžios taupymo programa nelieštų mažai uždirbančių prancūzų šeimų.

Valdžio planas numato uždėti naujus mokesčius tabakui, alkoholiui. Padidinami pajamų mokesčiai, suvaržomos turistų ir užsienius išvežamos valiutos kiekis.

Erdvės kelionė

Cape Canaveral. — Erdvėlaivis „Challenger“ vakar buvo dėmesio centre, nes po 9 metų pertraukos du astronautai S. Musgrave ir D. Peterson išėjo „pasivaikščioti“ į erdvę. Toks išėjimas iš kabinos buvo numatytas penktajame erdvės „kelto“ skridime, tačiau buvo sugedę specialūs drabužiai, kainavę po 2 mil. dol. kiekvienas, ir vaikščiojimą teko nukelti į dabartinį skridimą. Astronautai erdvėlaivio atidare sandėlyje planavo išbūti apie 4 val. Buvo įsakyta nufotografuoti erdvėlaivio „uodegą“, kuri kylant iš Floridos bazės buvo truputį sugadinta, nuplyšo lopus medžiagos, kuri dengia erdvėlaivį ir saugo jį nuo didelio trinties sukkelto karščio.

Erdvėlaivis „Challenger“ turi savo kelionę baigti šeštadienį. Jis nusileis Edwards karo aviacijos bazėje. Kalifornijoje 12:49 val. po pietų, Chicagos laikui.

KALENDORIUS

Balandžio 8 d.: Dionizas, Julė, Girtaustas, Mata.
Balandžio 9 d.: Akas, Kasila, Aurima, Dalia.

Saulė teka 5:24, leidžiasi 6:22.

ORAS

Debesuota, temperatūra dieną 55 L, naktį 40 L.

SPORTO APŽVALGA

Redaguoja Vyt. Grybauskas
Telef. — namų 847-1729

4141 So. Maplewood, Chicago, IL
Išrašo 2007-7557 60632

KAUNO „ŽALGIRIUI“ PRALAIMĖJUS

„Mūsų pačių kaltė,

aukso medalius mes patys įteikėme Maskvos žaidėjams“ — pareiškė „Žalgirio“ treneris V. Garastas po rungtynių. Be abejonės, jis žino, ką kalba; tik, gaila, kad tik tiek tepasakė. Iš trijų laikraščių ir vieno asmens, mačiosio rungtynės, pasakojimo, bandykime trumpai atpasakoti šią dramą ir paspekuliuoti pralaimėjimo priežastis.

Pirmą kartą Sov. Sąjungos istorijoje — šios pirmenybės buvo kaip tik jubiliejinės — 50-sios. Pirmosios dvi komandos turėjo dar peržaisti ir laimėti dvejais iš trijų, kad gauti aukso medalių. Nežiūrint, kad „Žalgiris“ prieš Maskvos CASK jau buvo žaidęs 4 kartus ir laimėjęs tris; nežiūrint, kad „Žalgiris“ baigė pirmenybes pirmoje vietoje... Už pirmą vietą „Žalgiriui“ persižadimo rungtynėse buvo duota teisė žaisti namuose antrąsias ir trečiąsias rungtynes. Normaliai skaitoma, kad tai jau maždaug 10 taškų avansas. Ir kai pirmosios Maskvoje buvo įspūdingai laimėtos 83-80, nereikia stebėtis, kad auksas sublizgėjo Kaune ir visoje Lietuvoje. Spauda ir televizija jau beveik užkabino aukso medalius žalgiriečiams, o kovo 18 d., tai yra antrosios rungtynės Kaune, atrodė tik formalumas. Aišku, panašai galvojo ir žaidėjai, pasitiekijimas didėjo, kaip pučiamas balionas.

Ir jis sprogo...

I senutę Kauno sporto halę, kuri prieš 44 metus atlaikė daugiau 10.000 kauniečių džiaugsmo audrą laimėjus Europos meisterio titulą, prisigrūdė tiek pat laimingųjų, gavusių bilietus. Jiems visiems auksas jau blizgėjo akyse, pergale buvo tikrai reikšmingesnė, kaip anas Europos meisterio titulas; visi veržėsi dalyvauti tame triumfe... Jei ir 50.000 būtų salėje vietų, jų nebūtų užtekę, nežiūrint, kad televizija rodė rungtynes po du kartus per dieną.

Maskva pradėjo rungtynes (su keturiomis žaidėjais auktesniais 2-jų metų) su nepaprastu pasiryžimu ir ambicija kovos dvasia. „Žalgiris“ netoks kaip Maskvoje, net nepažįstamas. Antrame kėlinyje kapituluoja prieš maskviečių jėgą, svorį ir kietą žaidimą, silpnai mėtė, jaučia nuovargį. CASK atsilygia 54-43, 67-51 ir užtikrintai baigia 89-76.

Pasitikėjimo balionui sprogo, žalgiriečiai, gavę psichologinę pamoką, bandė tuoj už-

miršti šias rungtynes ir pradėjo koncentruotis lemiamoms, už poros dienų toje pačioje įkaitintoje salėje.

Paskutinių sekundžių drama

Sekmadienį, kovo 20 d., prasidėjo šios dramos trečiasis ir paskutinis veiksmas. „Žalgiris“ jau atrodė kitaip. Užvirė įtempta ir žūbtinė kova. Kietas gynimas dominavo antpuolių, ir pasekmė lėtai augo. Pradžioje maža persvara Maskvos, o 13-jie minutėje lėta rodė 25-25. Sekančios minutės priklausė „Žalgiriui“, bet kėlinį laimi Maskva 39-36. Antrame kėlinyje persvara svyruoja iš rankų į rankas, bet tik keletas taškų, 6 min. iki galio už baudas išeina Maskvos vienas iš pačių geriausių A. Myškinas, „Žalgiris“ veda 62-58, vėl suvinta auksas... Už poros minučių aikštė turi apieisti S. Jovaiša ir didysis CASK centras V. Tkachenka. Maskva be dviejų geriausių bet pasiduoti nei negalvoja, ypač aikštėn įėję atsarginiai Jie tuoj išlygina. Lieka 15 sek., pasekmė 70-70, kamuolys „Žalgirio“ rankose. Deja, vietoj metimo ar prasiveržimo, kamuolys nevykusiai išpasuojamas į užribį... ir švilpukas.

5 min. pratęsimas CASK užsiplešia 79-72, „Žalgiris“, sukaupęs paskutines jėgas, veja 79-74 ir 79-77. Lieka 10 sekundžių ir vėl „Žalgirio“ kamuolys ir vėl panaši pasuotė! Laimi Maskva 79-77. „Žalgirio“ ir visos Lietuvos svajonės sudužo, viltys atidėtos ateinančioms kartoms. Liko „tik“ — „Žalgiris“ ir A. Žukauskas.

„Žalgiris“ aukso medalį buvo laimėjęs 1947 ir 1951 metais. Tad sėkmingai perkopus šiuo metų 39 rungtynių barjerą ir išlaikus 32 metus, reikėjo 25 sekundžių kurios ne taip, kaip buvo tikėtasi, užbaigti šią įtryguojančią dramą prieš galingą Sovietų kariuomenės komandą, laimėjusią šį titulą jau 20 kartą ir paskutinius 8 metus iš eilės. Jei 1951 m. „Žalgirio“ spalvas gynė mums gerai pažįstami S. Būtautas, K. Petkevičius, Kulakauskas, Lagunavičius, tai šių metų jaunos žvaigždės turi tris pasaulio meisterio titulus. O iš viso „Žalgirio“ žaidėjai yra surinkę 12 olimpinių medalių (4 auksos), 9 pasaulio ir 66 Europos meisterio titulus, o komanda Sov. sąjungoje 2 kartus laimėjo titulą, tris kartus antrą vietą ir 6 kartus trečią.

Ir pabaigai, gal įdomu, kad septyni „Žalgirio“ žaidėjai yra vedę. Jų žmonos yra gydytojos, inžinierės ir studentės... ir myli savo vyrus. Jos jau augina pagrindą vienai komandai — moterų! Taigi 5 dukros ir bent kol kas nei vieno sūnaus.

Geriausi „Žalgirio“ krepšininkai, žaidę už Sov. Sąjungą Kolumbijoje įvykusiose Pasaulio krepšinio pirmenybėse ir neseniai įvykusiose Sov. Sąjungos krepšinio rinktinės varžybose su JAV universitetų komandomis.

CASK naudojo 9 žaidėjus, ir komanda nei kiek nesusilpnėjo, iš aikštės už baudas išėjus pagrindiniams Myškinui ir Tkachenkai. Taip pat CASK pranašesni dar ūgiu, svoriu ir jėga. A. Sabonis „Žalgirio“ ūgi žymiai pagerino, bet dar neužtektinai. Juk CASK pirmame penkete net 4 daugiau dviejų metrų ūgio, prieš kuriuos kova prie lėtų yra varginanti, kas vėliau atsiliesia į metimo tikslumą ir greitį. Ir pagaliau, abejose rungtynėse Kaune, dėl nežinomų priežasčių, nepažįstamas buvo R. Čivilis, ypač po puikaus jo pasirodymo Maskvoje. Vadinamas „taikliuoju šauliu“, jis Kaune padarė 4 ir 6 taškus, neskaitant, kad mažai pagalbos tedavė prie lėtų.

Siek tiek statistikos

Paskutinėse rungtynėse „Žalgiriui“ taškus pelnė S. Jovaiša — 20, A. Sabonis — 18, V. Chomichius — 14, V. Masalskis — 12, R. Čivilis — 6, M. Arlauskas — 6, G. Krapikas — 1; be jų dar sidabro medalius gavo R. Valikonis, M. Lekaraukas, R. Kurtinaitis ir V. Janauskas, o taip pat ir treneriai V. Garastas ir A. Žukauskas.

„Žalgiris“ aukso medalį buvo laimėjęs 1947 ir 1951 metais. Tad sėkmingai perkopus šiuo metų 39 rungtynių barjerą ir išlaikus 32 metus, reikėjo 25 sekundžių kurios ne taip, kaip buvo tikėtasi, užbaigti šią įtryguojančią dramą prieš galingą Sovietų kariuomenės komandą, laimėjusią šį titulą jau 20 kartą ir paskutinius 8 metus iš eilės. Jei 1951 m. „Žalgirio“ spalvas gynė mums gerai pažįstami S. Būtautas, K. Petkevičius, Kulakauskas, Lagunavičius, tai šių metų jaunos žvaigždės turi tris pasaulio meisterio titulus. O iš viso „Žalgirio“ žaidėjai yra surinkę 12 olimpinių medalių (4 auksos), 9 pasaulio ir 66 Europos meisterio titulus, o komanda Sov. sąjungoje 2 kartus laimėjo titulą, tris kartus antrą vietą ir 6 kartus trečią.

Ir pabaigai, gal įdomu, kad septyni „Žalgirio“ žaidėjai yra vedę. Jų žmonos yra gydytojos, inžinierės ir studentės... ir myli savo vyrus. Jos jau augina pagrindą vienai komandai — moterų! Taigi 5 dukros ir bent kol kas nei vieno sūnaus.

FUTBOLAS

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

Šį sekmadienį, balandžio 10 d., sutartos draugiškos futbolo rungtynės prieš vokiečių komandą „Green-White“ Marquette Parko aikštėje. Pradžią 2:00 val. p.p. Rezervo — 12:00 val.

Blogam orui esant, rungtynės neįvyks.

Pirmenybių rungtynės prasidės šeštadienį, balandžio 9 d., jaunučiai žais prieš „Pele Stars“ Marquette Parke 3:30 val. p.p.

Jauniai žais sekmadienį, 10 val. ryte prieš „Viking Blue“, Marquette Parke.

IS LIETUVOS PADANGĖS

— Šaudymo Europos pirmenybės baigėsi Dortmundė. Dalyvavo 24 kraštų rinktinės varžybos iš pneumaticinių pistoletų. Sov. Sąjungos vyrų ir moterų rinktinės laimėjo meisterio titulus ir aukso medalius. Aukšė Treinytė ir Vladas Turla buvo tų rinktinų nariai ir grįžo pasipuoę aukso medaliais.

Individualiai A. Treinytė laimėjo antrą vietą, atsilikusi nuo pirmos tik trimis taškais. — Rankinio pirmenybėse Lietuvos moterų atstovės sekasi liūdnokai. Vilniaus „Eglė“ pralaimi Krasnodarui 26-31 ir Nevinomyskui 20-31, įveikia Maskvos „Lučą“ 24-23 ir stovi 10-je vietoje. Kauno „Žalgiris“ gauna nuo Rostovo 14-23 ir nuo Zaporozės 15-23 ir stovi 8-je vietoje.

— Bokso varžybos jauniems boksiniškams įvyko Sevastopolyje. Kaunietis G. Juškevičius sunkiam svorį pirmose rungtynėse nugalė maskvietį V. Mordosa, antrosiose rungtynėse pirmame runde įveikia Rusijos atstovą ir pagaliau finale paguldė V. Amelceva iš Leningrado taip pat pirmame runde.

— Stalo teniso kontrolinėse rungtynėse jauna kaunietė Jolanta Danilevičiūtė puikiai pasirodė ir pakviečiama į Sov. Sąjungos moterų rinktinę dalyvauti pasaulio pirmenybėse, kurios vyks nuo balandžio 28 d. iki gegužės 9 d. Tokijo mieste.

— Futbolo aukščiausios lygos pirmenybės Vilniaus „Žalgiriui“ prasideda Taškente. Šiam sezonui „Žalgiris“ įtemptai ruošiasi jau nuo sausio mėn. pradžios įvairiais stažais, išvykomis ir draugiškomis rungtynėmis. Treneris S. Ramelis, pagaliau po 20 metų vėl įveda „Žalgirį“ į aukščiausią lygą, nori gerai reprezentuoti Lietuvos futbolą.

— Krepšinio jaunių turnyras įvyko Taline. Dalyvavo šešių respublikų berniukų ir mergaičių rinktinės. Abi Lietuvos rinktinės pasiekė finalo ir abi turėjo žaisti prieš Estiją. Mergaitės laimėjo 57-50, o berniukai pralaimėjo 74-92.

Sov. Sąjungos sportikiada prasidėjo kvalifikacinėmis varžybomis atskirose respublikose. Lietuvos tikių varžybų finale susitiko Kauno ir Vilniaus rinktinės, pirmoji gry-

nai iš „Žalgirio“ žaidėjų, o antroji visa „Statybos“ komanda. Rungtynės buvo įdomios ir įtemptos iki paskutinės minutės, nežiūrint, kad „Žalgirio“ žaidėjai dar nebuvo atsigaivę po pralaimėjimo prieš Maskvos CASK. Pirmas kėlinys baigėsi 40-40. Antrame Vilnius visą laiką veda 66-63, 76-69 ir netoli pabaigos 98-92, bet čia Sabonis, Jovaiša ir Masalskis išlygina, persveria 102-98 ir laimi 106-102. Už Kauną A. Sabonis surinko 30 taškų, V. Masalskis 29, S. Jovaiša 17 ir kt.

OLIMPINIS KAMPELIS

— Nežiūrint nenulstančių R. Europos spaudos nuolatinių puolimų Los Angeles olimpiados organizatorių ir jų darbų, numatomas tos politikos pasikeitimas, nes ilgametis Sov. Sąjungos sporto komiteto pirm. S. Pavlov neseniai buvo pakeistas M. Gramovo.

— Sportininkų dienos išlaikymo kaina buvo sumažinta nuo 45 dol. iki 35 dol., kas bent tiek patenkino sovietus.

— Elektronikos produktų kompanijos TRW prezidentas įteikė JAV olimpinio k-to direktoriui 25.000 dol. čekį.

— Sovietai reikalauja, kad jų laivai galėtų atgauti ir iškrauti Los Angeles uoste savo sportininkų aprangą bei įrankius, o pačius sportininkus nori atskraidinti savo Aeroflot linija, kuriai jau beveik dveji metai, kaip neleidžiama nusileisti JAV.

Toronto „Vyčio“ žaidėjas R. Bacevičiūtė ruošiasi P.L.S. Žaidynėms Chicagoje.

— R. Kinijos dalyvavimas Los Angeles olimpiadoje pirmą kartą bus pilnu mastu. Ji numato dalyvauti su 300 sportininkų.

— Prezidento Reagano sūnus Michael, kuris pereitais metais motorinių laivų lenktynėmis padėjo sutelkti pusę milijono dolerių olimpiniam komitetui, neseniai lankėsi naujai pastatytame olimpinio pasiruošimo centre Colorado Springs ir ten apžiūrėjo modernius įrengimus.

TRUMPAI IS VISUR

— Chicagoje Lietuvių Teniso klubo „round robin“ turnyras šį kartą, t.y. šeštadienį, bal. 9 d., įvyks Willowbrook teniso klube 7:30 val. vak., o ne 8 val., kaip būdavo anksčiau.

— Baltimorės Lietuvių Atletų klubo valdyba šiuo metu sudaro: pirm. Nijolė Dulytė, R. Sajauskienė, K. Karalius ir J. Brasauskienė. Atskiras komitetas jau planuoja priėmimą australiečiams, kurių visa šimtinė mažam klubui ir mažai kolonijai bus didžiulis galvosūkis.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$47.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$45.00. Foreign countries \$47.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiejami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Užsienyje	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$45.00	\$27.00	\$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyso nuosiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Baltimorės vyrų ir moterų tinklinio komandos su keliais pavieniais sportininkais ruošiasi dalyvauti žaidynėse Chicagoje.

— Bostono L.S.K. „Grandis“ ilgametis pirmininkas, vis dar geras tinklininkas ir treneris, taip pat ruošia savo vyrų ir moterų tinklinio komandas žaidynėms Chicagoje.

— Italijoje Vincenzo moterų krepšinio komada laimėjo Europos taurės varžybų finalą, nugalėdama Duesseldorfą 76-67. Šių varžybų sensacija buvo vokiečiai iš Duesseldorfo, kurios 12 metų iš eilės laimėtojas Rygos T.T.T. išmušė iš šių varžybų.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatliepė, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Dr. Peter T. Brazio ofisa perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val.: pirm., ketv. ir penkt. 12-5
antr. 12-3; šešt. — tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JYCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč. ir ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIK 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. VILJA LABANAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Clear Ridge Medical Center
6745 W. 63 St., Chicago, Ill.
Ofs. tel. 586-2611
Answering Service — 374-4828
Valandos pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-5
o-8 antr. 12-6; penkt. 10-12; šešt. 10-4

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 9-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą
Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofs. tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-7; šeštadieniais pagal susitarimą

Kauno „Žalgirio“ krepšinio rinktinės žvaigždė Arvydas Sabonis kalbasi su lietuviais Chicagoje.

Tautų šauksmas prieš

NUOLATINĮ GENOCIDĄ

Ukrainiečių vyskupai Amerikoje išleido ganytojišką laišką, kuriuo kreipiasi į savo tautos išsivijimą, kad prisimintų prieš 50 m. Maskvos suplanuotą ir įvykdytą Ukrainos gyventojų naikinimą. Philadelphia, Stamford, Chicago ukrainiečių vyskupai pabrėžia, kad tada milijonai Ukrainos gyventojų buvo badu išmarinti, verčiant juos atsisakyti savo ūkių ir prievarta jungti į komunistinių kolchozų baudžiavą. Išmirė badu istiši kaimai, miestai žmonių, rašo vyskupai savo laiške, ir tai Ukrainoje, kuri šimtmečiais buvo žinoma, kaip duonos aruoda Europai. Visose išsivijusiose ukrainiečių bažnyčiose 1983 metų gegužės 15 dieną bus pamaldos už badu išmarintus ukrainiečius ir už tuos, kurie dabar kenčia panašią priespaudą Maskvos ateistų diktatūroje.

Ukrainiečių politinių Sovietų Sąjungos kalinių gynybos komitetas, kurio centras yra Londone, išleido atsisaukimą į pasaulio žmones. Atsisaukimas uždavintas: "60 metų Sovietų Rusijos žiaurumų". Atsisaukimas iliustruotas. Šiurpu žiūrėti į didžiulę krūvą sudžiūvusių, 1933 m. iš bado mirusių žmonių lavonų, sumestų į Charkovo kapinių aikštę, sušalusius speige. Atsisaukimas skelbia, kad Sovietų Sąjungos suplanuotame bado maršme žuvo 8 milijonai ukrainiečių. Buvo išmarintos istišios šeimos, istiši kaimai vyrų, moterų ir vaikų.

Atsisaukime yra ir kita nuotrauka — 1933 m. iš bado mirusių trijų vaikų, kurių belikė tik oda ir kaulai. Čia taip pat nuotrauka Chruščiovo laikais masiškai išžudytų ukrainiečių Vinicoje ir dar viena nuotrauka rastą benešantios moters priverstiniose miškų darbuose Maskvos tremtyje. Atsisaukime pabrėžiama, kad Maskva vykdo nuolatinį genocidą, nepaisydama žmogaus teisių, ir vis verždamasi užkariauti naujus laisvų žmonių milijonus.

Ukrainiečių savaitraštis "The Ukrainian Weekly" 1983 m. kovo 27 d. paskelbė dvidešimties tyrinėtojų surinktus apskaičiavimus Maskvos bado Ukrainoje išmarintų žmonių skaičiaus. Kai kurių apskaičiavimai siekia dešimt milijonų žmonių, bet vidurkis išvedamas apie 5 mil. 500 tūkstančių. Taigi komunistai savo pačių suplanuotą bado Ukrainoje išmarino beveik dvigubai tiek žmonių, kiek tuo laiku buvo Lietuvoje. Tai turėdami prieš akis, mes drauge su ukrainiečiais liūdiame, juos giliai užjaušdami. Reikia pradėti atsakomybės traukti Maskvos kriminalistus, kurie tokias milijonines žudynes yra pravedę.

Tas kruvinas teroras komunistų yra tęsiamas visur. Madrido konferencijoje vasario 10 d. JAV delegacijos pirmininkas Max M. Kampelman išsklė faktą, kad jau šešeri metai, kai Sovietų Sąjunga kalina Juri Orlovą, žymų fiziką, žmogaus teisių gynėją, kuris dabar žiauriuose sąlygose laikomas priverstinis darbų lageriuose, uždaro mas į vienutės karcerį, izoliuotą nuo žmonos ir vaikų, neleidžiant net jo lankyti. Tas teisių gynėjas, pabrėžė Kampelmanas, yra laikomas žiauresnėse sąlygose, kaip koks kriminalistas. Savo kreipimąsi į 35 tautų konferenciją Madrido Kampelmanas užbaigė žodžiais: "Mes neužmiršime ir mes nenutrauksime savo pastangų, kol Juri Orlov, Anato-

ly Ščaranski ir kiti Maskvos, Ukrainos, Lietuvos, Gruzijos ir Armenijos Helsinkio grupių nariai nebus išleisti laisvėn iš kalėjimų, kol nebus išlaisvinti dabar kalėjimuose laikomi Čekoslovakijos 77 grupės nariai, kol nebus išleisti laisvėn lenkų socialinio apsigynimo komiteto nariai".

"Chicago Latvian Newsletter" balandžio mėn. numeryje paskelbė apie naujus teroro veiksmus Rygoje. Teroro naktį — sausio 6 d. — į 50 butų Rygoje įsibrovė KGB agentai, raudami viską ir darydami kratas, vidurnaktį tardydami ir areštuodami žmones. Iš Latvijos sugrįžę turistai praneša, kad, vadovaujant KGB pulkininkui leitenantui Dembovskui, siekiama išrauti iš Latvijos visas patriotizmo, religinės veiklos ir kitas disidentines formas. Kaip žiauriai tas viskas yra vykdoma, latvių biuletenis parodo skelbdamas tokį faktą: čekistai įsibrovė į butą 60 m. amžiaus Alfredo Levaldas, kuris buvo neseniai turėjęs keletą operacijų. Čekistų ištrauktas iš patalo ir paragintas rengtis, jis gavo širdies smūgį ir už keleto minučių mirė. Nepaisant tos tragiškos mirties, čekistai jo bute darė kratą per visą dieną iki 6 v. Jo žmona buvo išvežta į KGB būstinę ir tardoma iki 11 val. nakties. Tą pačią dieną buvo darytos kratos ir aštuonių Levaldos draugų ir giminų butuose. Atrodo, kad kratos tik žmonių butuose turėjo ryšio su jų pastangomis emigruoti.

Washingtono veikianti Commission on Security and Cooperation in Europe leidžia savo biuletenius "CSCE Digest", kuriuose iškelia Maskvos žiaurumą savavaliavimu faktus. Savo tokiam biuletenyje kovo 15 d. pranešė, kad neseniai Maskva nutėisė du žmogaus teisių gynėjus: matematiką Valerij Senderov, 37 m., ir poetę Iriną Ratušinską, paskirdama jiems po 7 metus kalinimo darbo vergų lageriuose ir dar po to po 5 m. ištreimimo. Senderov buvo apkaltintas, kad jis rinko žinias apie rodomą diskriminaciją Maskvos valstybiniame universitete prieš žydus studentus. Ratušinską vakarų spaudoje paskelbė savo eilėraščių, kritikuojančių sovietinę priespaudą. Tos poetės profesija — fizikos mokytoja.

"Christian Science Monitor" informuoja apie 300 asmenų, kuriuos Maskva kaip politinius kalinius uždarė į bepročių ligonines ir juos nuodija chemikalais. Vienas iš tokių kankinių — Vladimir Curokov, tris kartus uždarytas psichiatrinėn ligoninėn už pakartotinius prašymus leisti jam emigruoti iš Sovietų Sąjungos, paskelbė, kad tuose beprotnamiuose jam buvo duodami chemikalai, dėl kurių jis nustojo galimybės kalbėti ir turėjo tokius skausmus, kad negalėjo nei valgyti, nei miegoti. Amnesty International skelbia, kad psichiatrai, kurie bandė tokias neteisybes sukludyti, patys buvo uždaryti į beprotnamį. "New York Times" skelbia, kad Maskva prievarta ima kariuomenės vaikus tų šeimų, kurios pareiškia norą emigruoti.

Tai vis Maskvos ateistinės diktatūros barbariškieji veiksmai, prieš kuriuos visi turime panaudoti kiekvieną progą šaukti pasauliui, kad viešojo nuomonės darytų spaudimą į tuos tironus, kad diplomatiniomis ir kitomis priemonėmis būtų ryžtingiau siekiama ginti žmogų nuo komunistinio žveries.

J. Pr.

UŽMIRŠTOJI IR NEĮVERTINTA PABALTIEČIŲ ORGANIZACIJA

GINTĖ DAMUŠYTĖ

Nors BATUNas (pabaltiečių organizacija prie Jungtinių Tautų) buvo lietuvių, latvių ir estų lygiagrečiai įsteigtas 1966 m., tačiau BATUNo vardas turi daugiau reikšmės bei vertės estų ir latvių bendruomenėse, negu lietuvių tarpe. Kažkodėl jų žmonės aktyviau palaiko BATUNo veiklą, jų veiksniai gausiau šią organizaciją materialiai paremia ir jų spaudoje dažniau aprašo jos laimėjimus bei naudojami jos paruoštomis informacijomis.

BATUNui pirmiausia pirmininkavo lietuvis prel. Jonas Balkūnas. Ilgametis pirmininkas buvo ir Kęstutis Mikšas iš New Yorko. Abu aktyviai vedė BATUNo reikalus bei paliko savo žymę BATUNo veiklos istorijoje. Ir jau eilę metų PLB ir PLJS valdybos parėmė BATUNo veiklą bendra tūkstantine auka.

BATUNo išpopuliarėjimas estų ir latvių tarpe išsivystė gan paprastai: jau visą eilę metų šiai organizacijai pirmininkavo estai ir latviai, nes iš New Yorko lietuvių neatsirado norinčių kandidatų į šį postą. Todėl estams ir latviams sėdint prie vairo, jų bendruomenės natūraliai daugiau ir domisi BATUNo veikla.

Šios organizacijos tarybos sudėty yra trijų pabaltiečių tautybių atstovai. Lietuviai direktoriai yra kun. Kazimieras Pugevičius, Gintė Damušytė ir Ina Navazelskytė, o nariai — Ramūnė Cibaitė, Marijona Skabeikienė, Virginija Jakštaitė ir Algirdas Lukoševičius. Išidėmetina, kad daugiausia yra jaunosios kartos žmonės.

BATUNas (Baltic Appeal to the United Nations) jau gyvuoja penkiolika metų. Bet šio straipsnio tikslas yra ne išdėstyti BATUNo išsivystymo bei darbų istoriją (tam reikėtų visai atskiros reportażo), o bazuoti tik dabartiniais darbais.

Kai IV Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresas savo rezoliucijose išreiškė pagarbą BATUNui už nuveiktus darbus ir linkėjo tęsti konkrečius projektus Jungtinių Tautų forume, ne vienas paklausė: „Kas yra BATUNas?“ Berods, kad tik saujelė galėjo tiksliai paaiškinti BATUNo tikslus. Jų tarpe doktorantas Viktoras Nakas, kuris vieną vasarą atliko stažą BATUNo būstinėje New Yorke.

Ši organizacija prie Jungtinių Tautų tęsia tradiciją kasmet siųsdama delegaciją į JT Žmogaus teisių komisijos sesiją Genevoje. Šio projekto

svarbą liudija vis didėjantis susidomėjimas pabaltiečių rūpestiais ne tik dalyvaujančių kraštų tarpe, bet ypač Europos spaudoje.

Lietuviams atstovauja Genevoje gyvenantis Narcizas Prielaidas, kuris metų bėgyje užmezga ryšius su tos komisijos nariais bei perduoda BATUNo informacijas. Iš New Yorko į Genevą nuvyko ilgametė BATUNo narė — estų Jūta Ristsoo, o iš Miunsterio — latvių informacijos centro vedėjas Julijus Kadelis.

Kasmet taip pat stengiamasi į BATUNo delegaciją įtraukti naujus atvykėlius iš Pabaltijo, kurie gali iš asmeniškos patirties nušviesti sovietinio gyvenimo realybę delegatams ir spaudai. Šiais metais prie BATUNo kolektyvo prisijungė Aarne Vahrta, estas pabėgėlis, kuris ėjo teatro direktoriaus pareigas Estijos TSR kultūros ministerijoje. Šis keturių pabaltiečių branduolys per vieną savaitę, nuo 1983 vasario 21 ligi vasario 25, efektyviai atliko savo uždavinį.

Šitai pasakoja estė J. Ristsoo: „Visiems suėjus, kartu prasideda rimtas darbas. Pirmiausia paruošiam spaudai pranešimą — aš angliškai, Julijus vokiškai, o Narcizas prancūziškai. Tada pradėdam skambinti delegacijom bei spaudai išrūpinti asmeniškus pasimatymus, per kuriuos ir rankas perduodam BATUNo dokumentaciją bei gyvu žodžiu liudijam dabartinius Pabaltijo rūpestis. Tuos, kurių nespe-

jam aplankyti, aprūpiname informacija paštu...“

Pasimatymai su delegatais vyko jų misijoje bei pačioje JT rūmuose Genevoje posėdžių pertraukų metu. BATUNo nariai susitiko su Richard Schifter, JAV delegacijos vadovu Richard Fursland iš Didžiosios Britanijos delegacijos, dr. Karl Borchard, Vakarų Vokietijos patarėju, ir Joe Thwaites, Australijos delegacijos patarėju.

Prieš Žmogaus teisių komisijos sesiją BATUNo nariai — pirmininkas Ints Rupners ir vicepirmininkė Gintė Damušytė susitiko su JAV misijos pareigūnu Carl Gershman New York'e ir perdavė vėliausias žinias iš Pabaltijo. Išidėmetina, kad sesijos metu — vasario 4 d. — JAV delegacijos vadovas Richard Schifter savo kalboje apie tautos apsisprendimo teisę palygino Afganistaną su Pabaltijo padėtimi. Tai ne naujiena, kad Amerikos atstovai viešai ir drąsiai remia Pabaltijo rūpestis, net BATUNo nariai pajuto Genevoje, kad ir kiti kraštai pradeda susiprasti ir nevengti viešai pripažinti Pabaltijo laisvės klausimo teisėtumą.

Šiais metais ypač buvo pajustas spaudos dėmesys Pabaltijo klausimams. BATUNo kolektyvas suorganizavo spaudos konferenciją, į kurią suėjo korespondentai iš Associated Press, Reuters, Deutsche Press Agentur, Agence France Presse, Kuwait News Agency, London Times, Daily Telegraph, Svenska Dagbladet ir Suomijos radijo

Posėdyje antrųjų Pas. Liet. dienų reikalais. Iš kairės: J. Baris, R. Rudaitienė — spaudos inf. pirm., G. Aukštutis — Pas. Liet. s-gos pirm., ir K.

Laukaitis — ūkio reik. vadovas; antroje eilėje: R. Dirvonis — sporto reik. vad., ir V. Alekšienė — raštinės ved.

Nuotr. J. Tamuličio

DUOBĖS

JURGIS JANKUS

29

— Tu niekada toks nebuvai.

— Koks?

— Tu šiandien baisus.

— Nė kiek. Aš tik bandau būti logiškas, o tu teigsti tik tai, kas tave erzina. Ką šnekėjau apie Vitaliją, nė pusės žodžio neišgirdai.

— Logiškas? Kur tavo plepėjime yra logika? — Vitalijos reikalas nė užsiminti nebebandė. Antanas, matyti, taip įtikino, kad kiekvienas mano žodis jai buvo melas.

— Žinoma, kas kokios logikos nori. Žodžiuose, veiksmuose? — atsikirtau. — Tau turbūt tik tokia logika pati tikriausia. Tik kai kas paima į stiprias rankas.

Su tais žodžiais pagavau glėbin ir stipriai suspaudžiau.

— Ar pasiutai? — bandė išsisukti.

— Kodėl nepasiut? Jeigu būčiau šuo, per tas kelias savaites būčiau seniai pasitęsęs. Ir ne viena syki.

Siekiau pabučiuoti, bet ji suko galvą tai į vieną pusę, tai į kitą, paskum abi rankomis įsikibo į plaukus ir plėšė mano galvą nuo savęs.

— Paleisk, šaukiau, — beveik rėkė. — Kai paleisiu gerkle, joks vėjas neužtrenks. Paleisk.

Nepalaidau. Ritomės nebegirdėdami nei vėjo, nei pušų blaškymosi. Ritausi ir darėsi smagu, kad ji kovoja, kad ginasi ir kad gina, ko visiškai neturėjau

galvoj paimti. Vienu kartu pajutau, kad jos kovojimo įnirtis mažėja ir visa pati leinėja, ir tuo metu paleidau. Paleidau ir dar atbulas pasitraukiau.

— Laukianis, — pasakė iš tamsos.

— Ne, tik beprotis, — atmečiau ir tuoj dar pridėjau:

— Tyčia nuvarytas ligi beprotybės.

Ji nieko neatsakė. Matyti nemačiau, bet jutau, kad stovi visiškai čia pat. Gal už žingsnio, gal už dviejų. Ir kvėpavimą girdėjau. Greitai, virpančiai. Tylėjom abu. Tolokai lūžo medis, kitas visiškai čia pat. Buvo girdėti ne tik triokštelėjimas, bet ir šakų nušvilpimas, rodos, visiškai čia pat pro ausis. Žnektelėjimą ne tik girdėjau, bet pajutau ir kojų padais.

— O Jėzus, — sudejavo Danutė.

— Einam. Duokš ranką, — pasakiau.

Pagalio ir jos ir savęs. Patamsy vėl susigraibėme rankas. Šnektėi irgi praėjo noras, tik buvo gera laikyti ją už rankos, o krūtinę gulo ką tik padaryta kvailystė.

Išėjom į aikštę. Čia buvo lyg ir nebe taip tamsu, nors vistiek nieko nebuvo matyti. Iš dešinės keliuko pusės dabar buvo tos išbėginės pušys, ir vėjas jas lenkė tiesiai į mus. Pasukau toliau į lauką, kad kuri virsdama nepasiektų mūsų. Net ir rankas sukeičiau. Jai leidau eiti iš tos pusės, kur buvo toliau nuo pušyno, lyg savim galėčiau apsaugoti nuo griūvančio medžio.

Ėjom tylėdami. Po tos kvailystės ir žodžio nebegalėjau rasti. Ir nebeiškojau. Galvojau, kad jokia kalba nieko nebeptatys. Ėjam sukandęs dantis ir tyliai keikiau visą vakarą, linaminį, Antaną ir pats

save, kam parlekiau namo viską subaigti daginti. Danutė vienu sykiu pasiviro į šoną, timplėję mane ir krito į kokią duobę ar griovį. Jos staiga patemtas, netekau pusiausvyros ir aš. Virtom abu. Kai atsigodžiau ir apsigraibiau, buvo aišku, kad įvirtom į kažin kokią duobę. Siaura, nepatogi ir purvina. Į kurią pusę siekiau, visur buvo drėgna, palaida žemė. Danutė ir juokėsi ir dejavo.

— Koja! Oi, koja, koja, — kartojo ir šauksmus maišė su kikenimu.

Po šlaunim pajutau kažin ką kieta. Pasikėliau, apgraubiau. Buvo į žemę susmėgęs kažin koks kreivas pagaly, ne koja.

— Aš tavo kojos neužguliu, — pasakiau.

— Nežinau, bet man skauda, — atsiliepė.

Į kokias kiauilių knisyklas čia patekom? — paklausiau, ieškodamas Danutės rankų.

Norėjau padėti atsistoti.

— Ne į kiauilių, į Genio, — nusijuokė ji. — Aš buvau visiškai jas užmiršusi. Ar nežinau, kad Genys šį rudenį čia kelmus vertė.

Ne, to aš nežinojau. Kai audra kalniuką išlaužė, jis stuobrius nukrito, ir visą laiką čia barkėjo kelmynas.

— Antanas šį rudenį užsimanė visus kelmus išrausti. Sakė, bus gerų malkų jaujai. Rudvaliai visą savaitę kasė, šaknis pakapojo, o šeštadienį Antanas su tėvu arkliais vertė. Iš karto mėgino su pora, o paskum susikinkė net ketvertą. Ne visus dar išvertė, tik patį pakraštį. Paskum žada užlyginti duobes, išarti, išakėti ir naujom pušaitėm užsodinti.

(Bus daugiau)

SVARBUS INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

Mūsų pagrindinių veiksmų Alto, JAV, L. Bendruomenės ir Vliko susitarimu yra suorganizuotas lietuvių teisėms ginti komitetas, kuris balandžio 17 d., sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje padarys svarbų pranešimą.

Adv. Povilas Žumbakis iš Chicagos, dr. Adolfas Damušis iš Detroito ir Rasa Razgaitienė iš New Yorko painformuos apie lietuvių tardymus JAV-se. Kaip žinoma, šitie tardymai yra vykdomi naudojant sovietinės "teisės" ir KGB duomenis.

Visi Clevelando ir apylinkės lietuvių yra kviečiami susirinkime dalyvauti, išgirsti pranešimus asmeniškai, kurie šiuos tardymus seka, susipažinę su užvestomis bylomis, dalyvavę apklausinėjimuose ir t. t.

Mūsų visų pareiga padėti tautiečiams, kurie neteisėtai kaltinami kolaboravimu su naciiais. Komunistinės propaganda siekia juos fiziniai ir moraliniai sunaikinti.

KNYGOS SUTIKTUVĖS

Klevelandietės dr. Dangulės Tamulionytės parašyto lietuviškai nekalbantiems vadovėlio "Lietuviais norime būti" sutiktuvės rengiamos balandžio 10 d. 4 val. p. p. Lietuvių namuose. Knyga aptars pedagogas, rašytojas, lit. magistras Vacys Kavaliūnas.

Vadovėlio leidimą parėmė Lietuvių Fondas, Petras Tamulionis, Dangulės Tamulionytė. Išleido JAV LB Švietimo taryba. Iliustravo Nijolė Palubinskienė. Sutiktuvėse dalyvaus ir LB Švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas.

Meninėje programoje — sol. Bernardas Prapuolenis iš Chicagos. Po to bus vaisės ir pabendravimas.

Visi kviečiami dalyvauti.

"ANTRAS KAIMAS"

LB Ohio apygardos pakviestas į Clevelandą iš Chicagos atvyksta humoro ir satyros teatras "Antras kaimas". Jo spektaklis įvyks balandžio 16 d., šeštadienį, 7:30 v. v. Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Bilietai jau platinami. Nemaža dalis jau išparduota. Jų galima įsigyti DM svetainėje sekmadieniais po pamaldų ar rezervuoti skambinant S. Butrimui, tel. 481 — 2130 arba Vytautui Brizgiui tel. 261 — 4077. Ankstyvesnės "Antro kaimo" gastrolės Clevelande yra praėjusios su dideliu pasisekimu ir žiūrovams parodžiūsios nuotaikingų momentų iš mūsų gyvenimo ir įvykių. Nepraileiskime progos pažūrėti į mūsų dienas ir iš "kitos pusės". Visi laukiami.

MOKYKLOS VAKARAS

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla balandžio 9 d., šeštadienį, rengia nuotaikingą pavasarinį vakarą, kuriame dalyvaus akt. Petras Maželis (dailiusis žodis), "Grandinė" jaunieji šokėjai — vadovės D. Motiejūnienė ir K. Freudenberger; mokinių choras — vad. muz. Juliaus Kazėno, mergaičių sekstetas. Bus vaisės ir šokiai, kuriems gros R. Strimaicius orkestras.

Šiais mokslo metais Lituanistinės mokyklos tėvų komitetui pirmininkauja Milyta Nasvytienė. Mokyklos direktorius — Jonas Vyšnionis.

GRAŽI IR SĖKMINGA PARODA

Clevelando dailininkė — grafikė Nijolė Vedegytė — Palubinskienė aktyviai dalyvauja lietuvių menininkų — kūrėjų gyvenime. Baigusi tapybą ir grafiką žinomame Clevelando Meno Institute, yra jau dalyvavusi 103 grupinėse parodose, iliustravusi knygas ir vadovėlius, piešusi knygų viršelius, išpildžiusi plakatus ir t. t.

Iš spaudos išėjo jos iliustruota dr. D. Tamulionytės lietuviškai nekalbantiems knyga — vadovėlis "Lietuviais norime būti". Dabar baigia iliustruoti prof. S. Sužiedėlio parašytą knygą "Šv. Kazimieras". Dailininkė pernai buvo apdovanota 1,000 dol. kultūrinės premija, kurią paskyrė Ohio lietuvių gydytojų draugija. N. Palubinskienė yra LB Kultūros tarybos narė dailės reikalams.

Ši Nijolės Palubinskienės paroda, surengta Korp! "Giedra" kovo 26 — 27 dienomis Lietuvių namuose, buvo jos vienuoliktoji asmeninė paroda. Kaip jos ankstyvesnės parodos, taip ir ši, praėjo su dideliu pasisekimu. Atidaryme dalyvavo per pusantro šimto asmenų, kurie gerėjosi talentingos dailininkės giedrios nuotaikos aforto, mišrios technikos paveikslais ir piešiniais. Jų parodoje buvo išstatyta 43. Šioje parodoje buvo parduoti net 26 paveikslai.

Žiūrovai, kurių per dvi dienas perėjo arti 300, džiaugėsi ne tik parodos įvairumu ir grožiu, bet ir skoningu jos apipavidalinimu, bei išdėstymu: pavasario gėlės, dekoratyviniai papuošimai, tinkamas apšvietimas parodai suteikė orumo ir rodė rengėjų skonį. Parodą atidarė Korp! "Giedra" pirm. Aldona Zorskienė.

Parodoje buvo išstatyti peizažai (daug Dainavos stovyklos motyvais), figūrinės kompozicijos bei piešinių psalmių temomis. Pati dailininkė Nijolė sklandžiai žodyje, padėjusi rengėjams, kalbėjo apie grafikos techniką ir jos kūrinį tematiką. Jos pirmųjų parodų vyriausias motyvas buvo — jūra, o per paskutinius šešerius metus daug "įkvėpimo" gavusi ir iš Dainavos stovyklos gamtos grožio ir jos kaimiškos idilijos.

Parodą aplankė ir LB Krašto valdyba, kuri tą savaitę galios posėdyje Clevelande. Pirm. dr. A. Butkus parodoje tarė sveikinimo žodį.

Giedrės visus parodos dalyvius pavaišino kavute, skaniais kepsniais ir užkandžiais.

DRAMINĖS LITERATŪROS VAKARAS

Atsikūrus Vaidilos teatras, vadovaujamas akt. Petro Maželio, balandžio 23 d. 7:00 v. v. Lietuvių namuose rengia įdomų draminių literatūros vakarą, kuriame bus ištraukos iš Vaidilos teatro statytų ir statyti numatomų veikalų.

RAMOVĖNŲ CHORO DESIMTMETIS

Ramovėnų choras, įsikūrus 1973 m., šiemet švenčia veiklos dešimtmetį. Choriui nuo įkūrimo dienos vadovavo muz. Julius Kazėnas. Nuo 1981 m. choro vadovė — Genovaitė Karsokienė.

Choras turi platų repertuarą: 67 dainos ir 27 giesmės; prieš penkerius metus išleido plokštelę, kurios išplatintos jau dvi laidos, dar šiais metais numatoma išleisti kari-

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla minint Vasario 16-tą, prie Laisvės paminklo kalba mokinių D. Barzdukas. Nuotr. V. Bacevičiaus

nių dainų ir giesmių plokštelę.

Iki šiol ramovėnai turėjo 33 koncertus salėse ir 46 šventėse; yra koncertavę St. Catherine, Hamiltone, Rochesterio, Detroito, Chicagoje ir Baltimorėje.

Choras suorganizuotas švenčiant Lietuvos kariuomenės atkūrimo 55 metų sukaktį. Tuo metu Ramovės skyriui vadovavo pirm. Antanas Jonaitis, dabartinis LKV Ramovės cv pirmininkas.

Sukaktis bus paminėta pokyliu balandžio 30 d. 7 val vak. Lietuvių namuose. Del bi-lietu kreiptis į Praną Petraitį, tel. 531 — 1058.

V. R.

"ŽALGIRIO" ŠAULIŲ KUOPOS SUSIRINKIMAS

"Žalgirio" šaulių kuopos Clevelande metinis narių susirinkimas įvyko kovo 26 d. Lietuvių namuose. Susirinkimą pradėjo kuopos pirm. Br. Nainys. Įnešus kuopos vėliavą, susikaupimo minutę pagerbti mirę kuopos nariai ir narės.

Prezidiumą sudarė St. Butrimas — pirm., Jurgis Malskis — vicepirm. ir Jadv. Budrienė — narė. Sekretoriai pakviestas Ed. Prancuskas.

Priėmus pasiūlytą darbotvarkę, praėjusio visuotinio narių susirinkimo protokolą perskaitė Ed. Prancuskas. Išklausyti kuopos pirmininko, išdėdinto, moterų sekcijos vadovės, šaudymo vadovo ir revizijos komisijos pranešimai.

Kuopos pirm. Br. Nainys pranešė, kad paskutinių dviejų metų laikotarpyje, už pastarąsias L.S.S.T. aukščiausiu šaulių žvaigždės ordinu apdovanoti Ig. Mikulskis, Elena Šarkauskienė ir D. Vaidiūnas; šaulių medaliais — A. Glodenis ir Marta Tijūnėlienė. "Žalgirio" kuopa dalyvavo kitų šaulių kuopų ruošose šaulių šventėse, gražiai bendradarbiavo su Lietuvos karių veteranų s-gos "Ramovė" Clevelando skyriumi. Daugiau 3,000 dol. išdalino liet. spaudai, radijo valandėlei, Lietuvių pasiuntinybės Washingtono rūmų patalysimui bei kitiems lietuviškiems reikalams. Moterų sekcijos vadovė sesė O. Mikulskienė savo pranešime padėjo sesėms šaulėms už nuosirdų bendradarbiavimą ir talkinimą puošiant lietuviškas eglutes valdiškose įstaigose, ruošiant kuopos renginius ir tradicines gegužines. Moterų sekcijos sesės globoja ir tvarko albumus: "Žalgirio" šaulių kuopos veiklos nuotraukų albumą — O. Mikulskienė; kuopos aprašymų spaudoje iškarpu albumą — U. Grincienė ir kuopos mirusiųjų bei žuvusių šaulių biografijų su portretinėmis nuotraukomis albumą — O. Mikulskienė. Po pranešimų ir diskusijų įvyko kuopos pirmininko ir valdybos rinkimai.

Kuopos pirmininku išrinktas K. Ziedonis; į valdybą — St. Butrimas, Ed. Prancuskas, Elena Šarkauskienė, Marta Tijūnėlienė, J. Juodišius, Alb. Karsokas, Ant. Glodenis, St. Mačys ir J. Mekiša. Kandidatais — Alg. Garliauskas, Lilė Čeplikienė ir G. Zemaitytė. Revizijos komisija liko ta pati — Pr. Mainelis, Ig. Muliolis ir J. Šarkauskas. Susirinkimui pasit-

lius, kuopos garbės šaulių pakeltas buvęs ilgametis kp. pirmininkas Br. Nainys.

Susirinkimo metu buvo pravesta rinkliava neseniai iš ok. Lietuvos su šeima pasitraukusi prof. dr. Antanui Pranckevičiui paremti. Ši "Žalgirio" kp. šaulių dovana bus įteikta prof. A. Pranckevičiui, jam ir šeimai balandžio 24 d. lankantis Clevelande.

Susirinkimo pabaigoje žodį tarė buvęs kuop. pirm. Br. Nainys ir naujai išrinktas pirm. K. Ziedonis. Susirinkimą baigė Maironio "Lietuva brangi". Po susirinkimo buvo vaisės — kavutė.

E. Prancuskas

ADVOKATŲ DRAUGIA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 v. ryto iki 5 v. popiet. Šeštadieniai pagal susitarimą. 6606 S. Kodzie Avenue Chicago, IL 60629 Tel. 778-8900

AIR WORLD TRAVEL

Savininkai — DANGULĖ MAJAUSKAS ir BRONTIS TATARONAS

— ruošia —

EKSKURSIJĄ Į LIETUVĄ

IŠ DETROITO

Liepos 15 iki 30 d., 1983 m.

5 dienos Vilniuje, 5 dienos Rygoje ir 4 dienos Maskvoje

Dėl informacijų kreiptis adr.:

6211 N. Wayne Westland, MI 48185

TEL. 313-326-4343

LIETUVIŠKA VAISTINĖ J. & J. PHARMACY

2557 W. 69th St. Tel. 776-4363

Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydymo žolės ir t. t. Vaziuojamos kėdės, remenai ir kt. pirkti ar nuomoti.

Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai

ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI, savininkai

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

High Interest Rates Paid on Savings

Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

ESLIC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA

Nerūkantiems asmenims — Marquette Parke išnuomojamas nemažas miegamasis kambarys. Galimybė naudotis virtuve. Skambinti 476-5858.

PARDAVIMUI

Parduodami Lietuvoj dailininko austi tautiniai rūbai 12—13 dydžio. Taip pat iš Lietuvos baltos nailoninės užuolaidos. Teirautis tel. 687-8874.

DEMESIO

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą, padės, skambinant po 6-05 val. vakaro. Telef. — 476-3950

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patarimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SKRIPINAS — Tel. 636-2960

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai.

Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

SKELBKITE "DRAUGE".

VYRAI IR MOTERYS

REIKALINGI

DŽENITORIAI

Reikalingi darbingi VYRAI ir MOTERYS valyti raštinų pastatus. Gazo primokėjimas vairuotojams.

Kreiptis —

6841 W. ADDISON STREET

nuo 3 iki 5 val. popiet, pirmadienį iki penktadienio.

MALE & FEMALE HELP

JANITORS

HARD WORKING MEN & WOMEN

wanted for cleaning office buildings.

Gas allowance for drivers.

Apply —

6841 W. ADDISON STREET

3 p.m. to 5 p.m. Monday thru Friday

BUSINESS FOR SALE

SHEET METAL SHOP

Owner retiring. Trucks, equipment,

tools and inventory, with or without

building. Chicago.

TEL. — 493-6664

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 3-jų kamb. butas Marquette

Parke. Pėčius ir šaldytuvą. Kreiptis

Williams, 6824 S. Rockwell St.

Išnuomojamas 6 kambarių butas

Brighton Parke

Skambinti 376-2397

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite

už apdraudą nuo ugnies ir automobi-

lio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

SVIETINIAI Į LIETUVĄ

svietinių prekių pasirinkimas nebrangiai

ir mūsų sandėliu.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4256 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ Iškvietaimai, pildomi

PILIETIŠKOS PRABŲTOS ir kitokios blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, IL 60632, tel. 927-5960

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir

kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-

dimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-3063

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Plauname ir valkuojame

visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

REAL ESTATE

LEMONTE — 1/4 akro žemės sklypas

grazioje Hillcrest Estates puikių na-

mų apylinkėje. Sklypas yra aukštai

ant kalnelio su šiaurės vėju ir my-

lių tolimas. Profesionalai lietuvių kai-

mynai aplinkui. Skambinkite savini-

kui tel. 963-2160 (angliškai), po 6-05

val. vakaro.

PALKIMAS — Marquette Parke par-

duodamas 3-jų miegamų bungalow su

pajamom. Arti susisiekimo, bažnyčių,

mokyklų ir ligoninės. Skambinti po

7 val. vak. — tel. LU 5-9359.

Mūrinis — 1 1/2 aukšto. 2 gražūs bu-

tai. Kabininės virtuvės. Keramikos

vonios. Sausas rūsys. Apynaujis. Ge-

ras. Nebrangus. Arti 72-os ir Mozart.

Prie 72-os ir Francisco. 5 1/2 kamb. —

3-jų miegamų namas. Kabininė vir-

tuvė. Keramikos vonia. Pilnai įren-

gta rūsys. Baras. Apynaujis. Labai ge-

ras.

BROKERIS P. ZUMBAKIS

Tel. — 778-6916

PENKERI METAI BE JONO PUZINO

BRONIUS NEMICKAS

Balandžio 14 dieną sueina penkeri metai nuo profesoriaus, mokslininko, enciklopedininko, visuomenininko dr. Jono Puzino mirties.

Dr. Jono Puzino gyvenimas buvo taip šakotas, gyvenimui pasirodymas taip gilus ir darbai taip svarūs, kad straipsnių negalima visko aprėpti — reikia storos monografijos. Šia proga todėl tenkimsiuos paminėti tik vieną kitą būdingesni jo darbą ir asmens bruožą.

Jonas Puzinas, 1925 m. baigęs Ukmergės gimnaziją, kokie dešimtmetį pašventė formalinėms akademinėms studijoms: penkeris metus Lietuvos universitete lyginamajai kalbotyrai ir lietuvių kalbai bei literatūrai, ir ketverius metus — Heidelbergo (Vokietijoje) universitete prostorei, archeologijai ir lyginamajam kalbų mokslui. Savo studijas 1934 m. Heidelbergo universitete apvainikavęs filosofijos daktaratu, pradėjo akademinę karjerą Lietuvos universitete. Čia jo darbas nesiribojė universiteto sienomis, jas toli peržengęs, išsišakoję keliomis kryptimis: muziejinis konservavimas, archeologiniai kasinėjimai (jie rašytinių duomenų neturinčios proistorės tyrinėtoji yra nepaprastai svarbūs), darbas Lituanistikos Institute, dalyvavimas įvairiuose tarptautiniuose archeologų kongresuose.

Jonas Puzinas visur sėkmingai. Dėstydamas Vytuto Didžiojo universitetą, paruošęs habilitaciją „Naujausios proistorės tyrinėjimų duomenys“ ir 1937 m. įgijęs venia legendi teisę, pakeliamas į docentus. Mažiau po metų, Vilnių atgavęs, jau pakeliamas į profesorius ir išrenkamas Vilniaus universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto archeologijos katedros vedėju, o kiek vėliau — prodekanu ir dekanu.

Artinantis antrajai bolševikų okupacijai, pasitraukęs į Vakarų, pasineria Pabaltijo universiteto Hamburge įvairiose pareigose: iš pradžių organizacinio komiteto narys ir, universitetą jau įsteigus, — Baltų proistorės profesorius, paeiliui filosofijos fakulteto prodekanas, lietuvių sektoriaus prorektorius ir galop universiteto rektorius.

Jonas Puzino išsamus ir gilus mokslinis pasirodymas, įgimtas darbštumas ir sistemingumas iškėlė jį į pirmąją vietą ne vien tik universitete, bet ir už jo sienų. Jis tampa vienu mūsų muziejų patarėju, kitų tvarkytoju. Be jo nebeapseina archeologiniai kasinėjimai, daug kur jo vadovaujami. Jis atstovauja lietuvių istorijos ir archeologijos mokslui tarptautinėse istorikų, ypač archeologų konferencijose, kai kuriose jų — Rygoje ir Elbinge — skaito pranešimus apie naujausius archeologinius tyrinėjimus Lietuvoje.

Jonas Puzinas, sovietinės okupacijos priverstas pasitraukti iš savo dalies, prarado ne tik savo paties ir Lituanistikos Instituto sukaupiąją Lietuvos proistorės tyrinėtą brangią medžiagą, bet ir Lietuvos piliečių ir milžinapius — tą patį pagrindinį archeologijos mokslo žinių šaltinį. Svetur atsidūręs ir netekęs ne tik medžiagos, gausios sankaupos, bet ir tiesioginį ryšį su Lietuvos proistorės paminklais (negali dalyvauti archeologiniuose kasiniuose), nukrypo į lietuvių tautos praeities plačią prasmę tyrinėjimą. Čia Puzinas pasirodė labai sėkmingas ir našus: sukaupė daug medžiagos, parašė visą eilę išsa-

Dr. Jonas Puzinas

mių studijų, tapo stambiu enciklopediku. Turbūt didžiausias jo indėlis lietuvių tautos kultūrai yra Lietuvių Enciklopedijos 16-kos tomų suredagavimas. (Iš 35-kių tomų 16-ka atitenka Puzino plunksnai; kai kurie iš tų 16 tomų yra redaguoti bendrai su kitais redaktoriais).

Jonas Puzino prierašumų lietuvių tautos kultūrai, jos istorijos tyrinėjimui liudija toks įvykis. White Plains kolegijai, kurioje jau keletą metų dirbau, prisireikė istorijos dėstytojo, ir dekanas užkalbino mane, ar neturėčiau tinkamo kandidato. Turėdamas galvą, Puziną, pradžiai paieško. Jį sutikęs, išdėstiau reikalą. Kalbantys tuo klausimu, paaiškėjo, kad po metų baigsis jo įsipareigojimas enciklopedijoje. Siūliau jam pasinaudoti šia proga: kol kas „įsikabinti“ kolegijoje su pora trejetu savaitinių paskaitų, o vėliau, kai baigsis įsipareigojimas enciklopedijoje, jau įsitvirtinti su pilnu paskaitų krūviu nebebutų sunku. Puzinas, ne negalvojęs, tarė — ne. Tada jį klausiau, ką jis numato daryti, pasibaigus enciklopedijos lei-

dybai? Jis atsakė, kad imsis rašyti, vis kaip nors manysiasis, bet iš lietuvių tautos praeities ir kultūros tiriamojo darbo neketins niekur trauktis.

Jonas Puzinas visuomeninį darbą pradėjo anksti, dar Ukmergės gimnazijoje besimokydamas. Bet giliausias pėdas visuomeninio ir politinio darbo dirvoje įmynė jau išėjimoje: Vokietijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Iš visos virtinės jo visuomeninių ir politinių pareigų, eity lietuvių organizacijose, norėtusi paminėti bent tas, kuriose man teko bendrai su juo dirbti, būtent: Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, Lietuvos Laisvės Komitetą ir vadinamą Birželio 22 d. Komisiją. Jonas Puzinas, būdamas Lietuvių Bendruomenės ryšininku su Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, pasižymėjo didžiu savo taktiškumu. Vėliau, įsijungęs Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybą ir Lietuvos Laisvės Komitetą, dirbo nepaprastai stropiai. Jo paruoštieji pranešimai yra pavyzdiniai: išmąstyti, sistemingi, išsamūs, gilūs. Jo kantrybė ir taktas, buvo Birželio 22 d. Komisijos pirmininko tos gerosios ypatybės, be kurių tikriausiai nebūtų buvę pasiekta 1964 m. gegužės 22 d. šios tokios politinio darbo vienybės (vad. Vliko apjungimo).

Lietuvoje Jonas Puzinas plačią vagą išvarė Lietuvo proistorės tyrinėjime (didžiai prisidėjo prie archeologinių tyrinėjimų moksliskumo ir mokslingų tyrinėtojų paruošimo). Išėjimoje įnešė nepaprastai didelį indėlį į Lietuvos istorijos, lietuvių tautos praeities bei kultūros tyrinėjimą ir į Lietuvių Enciklopediją. Kai ir kur reikėjo, svariai įsiterpdavo į visuomeninį ir politinį darbą.

Netikėta Jono Puzino mirtis išrovė jį pačiame moksliniame subrendime ir nutraukė jo jau gerokai išsibėgėjusį, bet konkretios išraiškos dar neįgijusį lietuvių tautos praeities ir kultūros tyrinėjimo darbą. (Neaiškus žvilgsnis Lietuvos praeitį, juk nepaprastai svarbus šiuo metu, kada sovietinis oku-

NEVARTOKIM INAGININKO, KUR REIKIA

Su pilnumą žymintiais
veiksmazodžiais, turintiais

pantas jį iškveijoja ant savo
kurpalio).

Seima neteko brangaus ir
mylimo nario, lietuvių tauta —
mokslu šarvuoto, stropaus ir
sąžiningo jos praeities tyrinė-
tojo, kurio Lietuvai labiau rei-
kėjo dabar, negu bet kada nors
kitados.

Juozas Vaišnys, S.J.

A. A.

SES. M. JULIANA, SSC

ONA BARANAUSKAITE

Mūsų mylima Seselė mirė Mo-
nitiškojo Namo infirmarijoje 1983
m. balandžio 5 d.

Vėlonė buvo duklė Aleksandro
ir Ursulės (Kamblėvičiūtės) Ba-
ranauskų.

I vienuolyną įstojo iš Sv. Ka-
zimiero parapijos, Plymouth, Pa.
Vienuolynę išgyveno 59 metus.

Palikto nuliūdime Sv. Kazimie-
ro Seseris, sesutė Catherine Ulo-
zas, broliukas Monica Baran ir jų
seimas, taipgi kitus gimines, mo-
kinius ir pažįstamus.

Vėlonė bus nulydėta į koply-
čią penktadienį, balandžio 8 d. 7:00
val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, balan-
džio 9 d. su gedulingomis pamal-
domis, kurios prasidės 9:30 val.
ryto Sv. Kazimiero Seserų ko-
plyčioje, 2601 W. Marquette Rd.,
Chicago, Ill. Po pamaldų bus nu-
lydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Prašome gimines, Seselės moki-
nius ir pažįstamus dalyvauti lai-
dotuvėse ir pasimėlioti už a.a. Se-
selės sielą.

SV. KAZIMIERO SESERYS
ir
Baranauskų šeima

Laidotuvių direkt. John Evans

A. A. Inž. EDVARDUI ŽITKUI

iškeliavusiam negrįžtamai, maldaujame Viešpaties am-
žinosios gyvenimo. Škausmą dalinam su liudija vėlo-
nio žmona HALINA, mūsų draugijos seniūne, eilę metų
dirbančia artimo meilės gretose. Ir nuoširdžią užuojau-
tą reiškiamo vėlonio TĖVELIAMS.

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA

MIRUS

A. A.

IZABELEI SAKADOLSKIENEI

jos sūnų ROMĄ SAKADOLSKĮ bei ARTIMUO-
SIUS giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

MARIJOS ir KAZIO ČESNŲ ŠEIMA
GRAŽINA ir JURGIS BLEKAČIAI

Brangiai MOTINAI Lietuvoje
tragiškai žuvus,
nuoširdžiai užjaučiame sūnų Edvardą ir
marčią Juliją Zabarskus.

ROGER IR DANUTĖ ZILIS

A. A. Inž. EDVARDUI ŽITKUI
mirus, didžiame skausme likusius žmo-
ną Haliną ir jo Tėvus giliai ir nuošir-
džiai užjaučiame.

LEONAS BARMUS
DALIA IR STASYS ŽIKAI

A. A. ANTANUI PETRAUSKUI
žemės kelionę užbaigus, skausmo valan-
doje ponai Adai ir sūnui Viktorui su še-
ma reiškiamo širdingiausią užuojautą.

NELE IR JONAS STONKAI

DRAUGAS, penktadienis, 1983 m. balandžio mėn. 8 d.

Brangiai motulei

A. A.

IZABELEI SAKADOLSKIENEI

mirus,

liūdesyje likusiems sūnui ROMUI ir marčiai EMILIJAI
reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

VANDA IR JONAS STANKAI

A. A. TEKLEI RADŽIUVIENEI
mirus, jos sūnui Aleksandrui, marčiai Ge-
novaitei ir anūkams Oliukui, Eimučiui ir
Nerimantui reiškiamo nuoširdžią užuojau-
tą.

ADOMAICIŲ ŠEIMA

Jamestown, N. Dakota

Mylimam vyrui ir sūnui

A. A.

EDVARDUI ŽITKUI

amžinybėn iškeliavus, giliame liūdesyje likusius
žmoną HALINĄ ir vėlonio TĖVELIUS nuošir-
džiai užjaučiame.

VANDA IR JONAS STANKAI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69 Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS

Laidotuvių Kopyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

A. A.

Teodoras Kazimieraitis

(SŪNUS POVILO)

Gyveno 4162 N. Clarendon Ave., Chicago, Ill.

Mirė 1982 m. gruodžio 15 d. sulaukęs 69 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Joniškio apskrityje, Ropininkų kaime.

Amerikoje išgyveno 34 m.

Pasilikto dideliame nuliūdime Lietuvoje žmona ir dvi duk-
ros, Anglijoje sesuo ir kiti gimines.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį 4 val. popiet Stepono
C. Lack-Lackawicz kopyčioje, 2424 W. 69 Street.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, balandžio 9 d. Iš kopyčios 9
val. ryto bus atlydėtas į Sv. M. Marijos Gimimo parapijos
bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonio
sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių
kapines.

Prašome draugijos narių ir pažįstamų dalyvauti šerme-
nyse ir laidotuvėse. Prašome karsto nešėjų.

Laidotuvėms rūpinasi Lietuvos Dukterų draugija.

Marija Danguolė Tamulionytė

LIETUVIAIS NORIME IR BŪT

LITHUANIANS WE SHALL BE

Vadovėlis lietuviškai nemokantiems

Lithuanian for English speakers

Sis vadovėlis rūpestingai, gerai ir sistematiškai paruoštas moki-
niams, lietuviškai nemokantiems. Be pradžios mokyklos mokinių,
jis taip pat tinka aukštesniosioms mokykloms ir suaugusiems. "Lietu-
viais norime ir būt" turi daug iliustracijų, didelio formato, kieti vir-
šeliai, 923 psl. Kaina su persiuntimu 22 dol.

LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI yra atskiras
sąsiuvinis, kuris specialiai pritaikytas vadovėliui
"LIETUVIAIS NORIME IR BŪT".

Šie pratimai kiekvienam padės išsiskirti ir išmokyti lietuvių kal-
bą. Kaina su persiuntimu 4 dol. Vadovėlių ir pratimų iliustravo dail.
Nijolė Palubinskienė. Užsiskaitant abi kartu \$25 dol. Išleido JAV LB
Svietimo Taryba Chicago — 1982.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

APLINK MUS

× „Draugo“ ekskursija į Šv. Zemę, Egiptą ir Graikiją išvyksta balandžio 21 d. iš Chicago. Balandžio 6 d. Marijonų svetainėje dalis užsiregistravusių buvo susirinkę išklausyti American Travel Service Bureau vadovų nurodymus. „Draugo“ administratorius kun. F. Cibulskis visus pasveikino ir palinkėjo gerą kelionę. Aleksas Lauraitis, išvykos vadovas, išsamiai supažindino su bendromis kelionės taisyklėmis. Kalbėjo ir Vl. Rask-Rasčiauskas. Išvykos grupę sudaro 39 asmenys.

× LB Kultūros tarybos dramų konkursui gautas dar vienas veikalas „Onos veidas“, pasirašytas Žilvicio slapyvardžiu. Iš viso dabar yra gauta 12 veikalų. Konkursas terminas baigėsi kovo 31 d. Veikalų vertinimo komisija sprendimą paskelbs gegužės mėnesį.

× Bronė ir Stasys Juozapavičiai, ilgai gyvenę Marquette Parko rajone, rengiasi išsikelti į Floridą nuolatiniam apsigyvenimui. Bronė Juozapavičienė ilgai dirbo Šv. Kryžiaus ligoninėje kaip registruota gailestingoji sesuo, bet nuo kovo 25 d. išėjo į pensiją.

× Lietuvių Krikščionių demokratų Chicago skyriaus susirinkimas bus balandžio 10 d., sekmadienį, 12 val. „Dainos“ restorane, 71 St. ir Washtenaw Ave. Bus įdomi pasitaikanti religinių gyvenimą ok. Lietuvoje. Liet. Krikšč. demokratų sąjungos suvažiavimas bus gegužės 28–29 dienomis Chicagoje.

× Ses. Christianne Daresh, Šv. Kazimiero seserų vienuolijos narė, dirbanti Dievo Motinos parapijos mokykloje ir Zita Kripavičiūtė, Liet. Jaunimo kongreso studijų dienų rengimo komiteto atstovė, buvo atvykusios iš Clevelando į Chicago ir ta proga aplankė „Draugo“ redakciją, painformuodamos apie jaunimo kongresui pasirengimus. Ta proga administracijoje įsigijo knygų už 170 dol.

× Dainų šventės dirigentai įvairių chorų ir muzikinių instrumentų bus šie muzikai: Alfonsas Mikulskis, Aloyzas Jurgutis, Dalia Viskontienė, Emilija Sakadolskienė, Vaclovas Verikaitis, Faustas Strolia, Alfonsas Gočas Jonas Govėdas ir Algis Modestas.

× Dail. M. Gaiztūnės keramikos darbų paroda bus balandžio 22 – gegužės 1 dienomis Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Parodą globoja Korp. Giedra.

× Atsparumo prieš vėžį diėnimas – gydytojų pranešimas ir kultūrinė programa Alvado Sodybos pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 val. p. p. Marijos Bosienės ir Anelės Kirvaitytės paruoštas užkandis. Visi laukiami.

× Prano Domšaičio dailės kūrinių parodos atidarymas įvyks balandžio 8 d. 7:30 val. vak. Čiurlionio galerijoje, 5620 So. Claremont Ave., Chicagoje. Pirmą kartą matysime 70 naujų paveikslų. Lankymo valandos tik savaitgaliais: penkt., balandžio 8 ir 15 dienomis nuo 6 iki 9 v. v., šeštad. ir sekm., balandžio 9, 10, 16 ir 17 dienomis nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak. Parodą rengia Dailiojo Meno institutas – Lietuvių fondo sekcija. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. (pr.).

× ARAS – Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Su aukštu patyrimu; esame apdrausti. Pats prižiūriu darbą. Arvydas Kiela – 737-1717. (sk.).

× Mirga Bankaitytė, pasižymėjusi kanklininkė, II-jų Pasaulio Lietuvių dienų metu Chicago Cultural Center teatre duos kanklių muzikos rečitalį.

× „Gyvenimas okupuotoje Lietuvoje“, susidomėjimą sukėlusią knygą, jau išparduota. Greitai išeis tos knygos antra laida, kurią bus galima įsigyti „Drauge“ ir pas platintojus.

× Alvydė Eitutytė, Marijos aukšt. mokyklos paskutinės klasės moksleivė, laimėjo pirmą vietą už poezijos deklamavimą Vokiečių dienoje, kuri buvo Illinois universitete Chicagoje. Ji tuo pačiu yra kandidatė kelionei į Vokietiją.

× „Aušros spinduliai“, dvidešimt ketvirtasis Chicago aukšt. mokyklos metraštis, jau spausdėję. Metraštis leidžiamas tėvų ir lietuviškosios visuomenės aukomis. Tėvai prašomi aukų lapus grąžinti šį seštadienį, balandžio 9 d.

× Pensininko prisikėlimas sveikaton – 613 Alvado radio paskaita šį sekmadienį, 9:15 v. ryte Sofijos Barkus radio šeimos valandos metu.

× Mokytojų studijų savaitė, kuri bus rugpjūčio 14–21 d. Dainavoje, Jadvyga Matulaitienė moks. jaunimą tautinių šokių, o visiems skaitys paskaitą „Lietuvių laudies žaidimų ir šokių istoriniai bruožai“. Lituanistikos mokyklų mokytojai ir jaunimas kviečiami gausiai dalyvauti.

Vakarų Vokietijos centriname Vasario 16 minėjimo programą atlieka sol. Netė Paltinienė.

Nuotr. R. Gumulauko

× „Galerijoje“ (744 N. Wells St.) šį penktadienį, balandžio 8 d., atidaroma Christian Laine architektūrinės fotografijos paroda. Ši paroda tęsis visą balandžio mėnesį. Tai bus paskutinė paroda senosiose „Galerijos“ patalpose. Nuo gegužės 1 d. „Galerija“ perkeliama į naujas patalpas, kurių adresas bus 226 W. Superior St., Chicago, Illinois 60610.

× „Elta-Press“, italų kalba leidžiamas informacinis biuletenis, sausio-vasario mėnesių numeris, pasiekė „Draugo“ redakciją. Šiame numeryje yra plati informacija apie Europos parlamento nutarimus ir rezoliuciją, apie Nijolės Sadūnaitės brolio Jono Sadūno persekiojimą, patį apžvalgą apie religijos padėtį okupuotoje Lietuvoje. Biuletenį redaguoja prel. Vincas Mincevičius, leidžia Tautos fondas.

× Moteris ieško kompanijono – vyro ar moters, pensijos amžiaus, pirkti kartu namą Hinsdale apyl. Suinteresuoti prašomi skambinti tel. 586-6092. (sk.).

× Pas Albiną Banį, gyvenantį 4027½ Anna Ave., Lyons, Ill. 60534, apsilankė sesuo iš Lietuvos. Ji silpnai mato ir iki gegužės 16 d. turi grįžti atgal į Lietuvą per Montrealį, Kanadą. Ieškoma bendrąkeleivė-vis, kuris sutiktų padėti jai persėdant į lėktuvą. Skambinti tel. 447-8806. (sk.).

× Dr. V. P. Tumasonis, Jonas Augustinavičius, Česlovas Grincevičius, Lyda Juodelienė, Dalia Bylaitienė, Danguolė Kvilytė, Veronika Šerkšnienė, J. Drūtytė, Juozas Šalčiūnas, V. Zalatorius atvyko į „Draugą“ ir įsigijo naujaušį leidinį.

× Dr. Tadas Palonis, Madison, Wis., Birutė Lintakienė, Titas Antanaitis, Albina Čepėnienė, E. Strasevičienė, Donatas Kisieliūsis užsisakė naujaušį leidinį.

Ateitininkų ir skaučių atstovės su vėliavomis laukia išlydinti a. a. kun. Stasio Ylos karsto ir palydėti į Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią.

Nuotr. P. Malėtos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MAZOS KOLONIJOS GRAZUS PAVYZDYS

Artėjant II Pas. Lietuvių dienoms, LB Bridgeporto apylinkės buvau pakviestas drauge su akt. Stase Kelečiene tam didžiajam renginiui parinkti auką.

Per pastarąjį dešimtmetį šioje kolonijoje lietuvių skaičius žymiai sumažėjo, tuo pačiu ir tos kolonijos finansinis pajėgumas sumenkėjo. Pradžioje pirošė mintis, kad mažai ką čia pasieksime, bet, turėdami mintį, kad Liet. dienos bus mūsų tautinio gyvastigumo ir kultūrinio gyvenimo didžiulė demonstracija, su noru sutikome įsijungti į lėšų telkimo darbą.

Pagal gautą mūsų apylinkėje gyvenančių tautiečių sąrašą, pasiskirstėme, kuriuos tautiečius kiekvienas lankysime. Buvau ir esu optimistas. Tikėjau, kad ir nedidelis čia likusių lietuvių skaičius svarbą supras, bus domšis ir į šūkį „Vienybė su kovojančia tauta“ nuosirdžiai atsilieps.

Neapsirinkome. Aplankiau 19 šeimų, 15 pavienių asmenų ir 4 biznio įstaigas. Kur tik pasibeldžiau ir duris – jos buvo atidarytos, kur tik lankiausi – buvau visų maloniai priimtas, iš klausytas, kuriuo tikslu lankausi. Tik 5 vietose tuščias išėjau: aukoti atsisakė dėl sunkios ekonominės padėties 2 asmenys, likusieji paaiškino, kad savo aukos tiesioginiai pasinėti II Pas. Liet. dienų lėšų telkimo komite-

× Lionginas Pliura, gyv. Racine, Wisc., lankėsi Chicagoje ir „Drauge“, įsigijo naujaušį leidinį, pratęsė prenumeratą ir pridėjo 15 dol. auką. Labai ačiū.

× Po 5 dol. atsiuntė įvairiomis progomis: Ona Jarušauskienė, Antanas ir Maria Ruboniai, kun. J. V. Klunonis, Bronė Mikulskis, Audra Ambutaitė, Vladas Simutis, A. Stucka, Juozas Vilutis, A. Stukys, B. Juozapavičius. Ačiū visiems.

× Kunigunda Šilinėnė vėl po žiemos sugrįžo gyventi į New Buffalo, Mich., ir ta proga, pažeisdamas adresą, atsiuntė auką. Labai ačiū.

× Ignas Bumelis, praleidęs žiemą Ormond Beach, Fla., grįžo vėl į Lake Side, Mich. Pažeisdamas adresą, pridėjo ir auką. Labai ačiū.

× Dr. V. P. Tumasonis, Jonas Augustinavičius, Česlovas Grincevičius, Lyda Juodelienė, Dalia Bylaitienė, Danguolė Kvilytė, Veronika Šerkšnienė, J. Drūtytė, Juozas Šalčiūnas, V. Zalatorius atvyko į „Draugą“ ir įsigijo naujaušį leidinį.

× Dr. Tadas Palonis, Madison, Wis., Birutė Lintakienė, Titas Antanaitis, Albina Čepėnienė, E. Strasevičienė, Donatas Kisieliūsis užsisakė naujaušį leidinį.

× Dr. Tadas Palonis, Madison, Wis., Birutė Lintakienė, Titas Antanaitis, Albina Čepėnienė, E. Strasevičienė, Donatas Kisieliūsis užsisakė naujaušį leidinį.

tui, ką ir aš pats jau buvau atlikęs.

Iš pasiuntusių savo auką tenka paminėti ir Healthy Food Lithuanian restorano savininkę, didelę ir nuosirdžią lietuviškų reikalų rėmėją stambiomis aukomis Gražina Bičiūnaitė-Santoski, kuri ir šia proga tūkstantinę jau buvo įteikusi „I Lietuviai“ operos pastatymui.

Mano pečius slegia nemaža metų našta. Toli vaikščioti jau sunkoka. Todėl vienam tautiečiui, gyvenančiam tolokai nuo Bridgeporto centro, paskambinau telefonu. Jis tik paklausė, kuriam tikslui renkami pinigai ir kur galis įteikti savo auką. Už valandos jis jau buvo pas mane ir įteikė 50 dol. auką. Tai malonus tautietis Bronius Sedleckas.

Štai viena nepasiturinti pensininkė, sužinojusi, kad renku aukas, pati atėjo į mano butą, pasiteiravo, kuriam tikslui aukos renkamos, ir įteikė savo auką pridurdama, kad norinti ir ji paremti lietuvių didįjį sąskrydį Chicagoje.

Užsukų į First National Federal banką Bridgeporto skyrių, kurio prezidentu yra čia gimęs lietuvis, savo tėvų kalbos nepažinęs, Robert S. Aukers. Nuosirdžiai priėmė, iš klausė mano atvykimo tikslą ir tarė: „Toki didelį lietuvių kultūrinį festivalį su mielu noru paremsiu“ ir išrašė čekį.

Turiu paminėti ir buvusią 18-tąją lietuvių koloniją. Ten dar gyvena mažas lietuvių būrelis. Jie, kaip Bridgeporto kaimynai, čia apsilanko. Sutikęs juos užkalbinau ir nė vienas iš jų neatšakė aukoti. Ačiū jiems.

Akt. Stasė Kelečienė aplankė 14 šeimų. Iš jų jau kelios buvo pasiuntusios savo aukas tiesiogiai Lėšų telkimo komitetui, o likusios pagal savo finansinį pajėgumą ir jai aukas įteikė. Ir taip mudu „kalėdodami“ surinkome 448 dol. Turint galvoj, kad dalis bridgeportiečių aukoję tiesiog komitetui, ir tai stambesnes sumas, manome, kad Bridgeporto mažos kolonijos lietuvių savo pareigą atliko patvyzdinai.

Komp. Vl. Jakubėno draugijos valdyba. Iš kairės: Ed. Sulaitis, E. Dilytė-Brooks, P. Mielulis, J. Kreivėnas. Nuotrauką nėra prof. L. Simučio.

Nuotr. Z. Degučio

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— A. a. Kazys Algenis, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo savanoris - kūrėjas, dirbęs užsienio reikalų ministerijoje ir diplomatinėje tarnyboje, mirė Jamaikoje, N. Y., kovo 24 d. Vėlonis buvo gimęs 1898 m. gegužės 13 d. Gyvendamas New Yorke rėmė lietuvišką spaudą, priklausė Liet. Tautinei sąjū-

gai, darbavosi ir kitose organizacijose. Jį atsisveikinti buvo susirinkęs nemažas būrys įvairių organizacijų atstovų. Maldas atliko kun. A. Račkauskas. Palaidotas Cypress Hills kapinėse Brooklyne.

— Dail. Česlovas Janušas, kurio paroda sėkmingai praėjo Kultūros židiny Brooklyne, N. Y., rengiasi tą parodą perkelti į kitus lietuvių gyvenamus miestus.

CHICAGOS ŽINIOS

MOKYTOJŲ KONTROLĖ

Chicago švietimo tarybos komitetas nusprendė praversti nuostatą, pagal kurią mokyklų vedėjai ir mokytojai galės būti suspenduoti be atlyginimo iki 30 dienų laikotarpiu. Chicago mokytojų unijos prezidentas pareiškė, kad jeigu šis nuostatas bus priimtas, jo teistumą sprendti bus perduota teismui.

ATSISTATYDINO BRZECZEK

Chicago policijos vadas Richard Brzezcek pareiškė, kad po balandžio 12 d. rinkimų jis pasitrauks iš pareigų ir pereis dirbti į Chicago Levy and Erens teisių firmą.

TUKSTANČIAI ADVOKATAMS

Illinois kongresinių rinkimų apylinkių pertvarkymo byloje advokatų ir kitos išlaidos siekė 414,200 dol. — tokios sąskaitos buvo pateiktos, bet JAV apylinkės teismas nusprendė, kad tos sumos pedidelės ir paliko tik 183,800 dol.

BRANGUS MOKSLAS UNIVERSITETUOSE

Illinois aukštojo švietimo taryba patvirtino naują biudžetą, kur nuo rudens moksleis už mokslą valstijos universitetuose ir kolegijose pakeliamas 60%, kas mokesčių padidins 500 dol. Siekiantiems aukštesnio mokslo laipsnio teks mokėti 700-1000 dol. daugiau.

NEPARDUOS AFRIKOS AUKSO

Chicago First National bankas paskelbė, kad nebepardavins Pietų Afrikos auksinių pinigų — krugerrands, kadangi susilaikė daug protestų dėl rasinės diskriminacijos tame krašte. Dabar bankas platins JAV auksinius medalionus, kurie bus išleisti balandžio 12 d.

mis (kadaise tas išsireiškimas tiko tik vyrams), kai išėjo jaunas, gražus vyrukas modelis, visos nesigailėjo entuziastiško plojimo. Nuomonių apie pačią madų parodą buvo įvairių. Daugumas pasisakė, kad buvo įdomi, linksma ir pramoginga. O vyrai pasisakė, kad ne tik ateis ir vėl kitais metais, bet dar atsiveis ir draugas. Laimėjimai buvo vertingi ir įvairūs. Aukotojams, kurių yra per daug išvardinti, komitetas nuosirdžiai dėkoja.

Po madų parodos laimėjimų buvo „Aušros“ korporacijos piniginiai laimėjimai. Traukimą pravedė viena iš korporacijos įkūrėjų, — energinga Rasa Šaraušienė. Pirmą premiją — 250 dol. laimėjo K. Buinevičienė iš Palos Parko, antrą premiją — 150 dol. laimėjo W. Kasparaitis iš Waukegan ir po 50 dol. laimėjo A. Paulius iš Woodridge ir J. Staniulis iš Lockport.

Sveikiname visus laimėtojus, dėkojam visiems platintojams (kiek G. Varnaitienė pardavė knygų? — 50!). Valdybos nariams, Kronams, R. Šarauškiei ir ypatingai draugams ir pažįstamiems už dalyvavimą ir paramą. Tikimės, kad visi praleido popietę draugiškai ir linksmiai.

Salė tuščia, šviesos grigesintos, reikia vėl užsidėti botus, bristi per sniegą prie automobilio ir važiuoti namo. Bet kaip gera širdyje žinoti, kad mūsų parengimas sėkmingai praėjo ir

BRAZILIJOJE

— Antanas Rudys, Šv. Juozapo vyrų brolijos pirmininkas, šventė kovo 15 d. savo 60 m. sukaktį. Jis yra gimęs 1923 m. kovo 75 d. Mučiūnų km., Krenavos vls., Panevėžio apskr. Mokėsi Kaune, dirbo su skautais. Užėjus bolševikams pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į Braziliją. Čia sukūrė šeimą, darbavosi Lietuvių Bendruomenėje, skautuose, dalyvavo „Aušros“ chore. Šv. Kazimiero parapijoje padeda atlikti visus darbus, vadovauja Šv. Juozapo brolijai, uoliai dalyvauja lietuviškame gyvenime.

— Sol. Antanas Keblys atvyko iš Montrealio, Kanados, į Braziliją trijų savaitių atostogų. Jis aplankė Sao Paulo Šv. Kazimiero parapiją ir giedojo šv. Mišijų metu. Jis yra išleids plokštelę, kuria domisi ir Brazilijos lietuviai.

ARGENTINOJE

— Sol. Antanas Slančiauskas, kuris dainavo S. Amerikoje kartu su sol. Zuzana Valatkaite ir taip pat su simfoniniu orkestru Avellanedoje, šiuo metu įstojo į Wagnariana konservatorių lavinti balsą. Be to, jis dukters padedamas vadovauja savo imonei, kurios praplėtimui įsigijo naujas patalpas ir, pats atremontavęs, įkūrė didesnę dirbtuvę.

— Ursulė ir Pijus Sakalauskai, ilgamečiai lietuvių veikėjai, paminėjo savo vedybų 40 metų sukaktį. Šv. Mišias Aušros Vartų par. bažnyčioje atliko kun. A. Lubickas, o paskui Sakalauskų svetainėje susirinko nemažas būrys artimųjų pasveikinti sukaktuvinių ir palinkėti jiems laimingo gyvenimo. Kalbas pasakė P. Gudelevičius ir K. Pimpė.

— Ursulė ir Pijus Sakalauskai, ilgamečiai lietuvių veikėjai, paminėjo savo vedybų 40 metų sukaktį. Šv. Mišias Aušros Vartų par. bažnyčioje atliko kun. A. Lubickas, o paskui Sakalauskų svetainėje susirinko nemažas būrys artimųjų pasveikinti sukaktuvinių ir palinkėti jiems laimingo gyvenimo. Kalbas pasakė P. Gudelevičius ir K. Pimpė.

KOMP. VL. JAKUBENO DRAUGIA

Prieš nepilnus pora metų suorganizavusi komp. Vl. Jakubėno draugija toliau tęsia savo veiklą. Kaip pernai pavasarį, taip pat ir šiemet yra rengiama Vl. Jakubėnui prisiminti vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Ji bus gegužės 6 d., 7:30 val. vak. Bus paskaita apie kompozitoriaus kūrybą ir meninė dalis. Programos dalyviai bus paskelbti vėliau.

Praėjusių metų gruodžio mėnesį Teviškės parapijos pastato patalpose buvo atidarytas komp. Vl. Jakubėno archyvas, kuris vis papildomas. Tam reikalui yra renkama visokia Vl. Jakubėnui liečianti medžiaga: jo kūrinių rankraščiai, jo ir apie jį straipsniai bei leidiniai, dokumentai, atsiminimai, nuotraukos ir kt. Taip pat renkamos ir lėšos, nes be jų neįmanoma jokia veikla. Pažymėtina, kad draugija yra atleista nuo federalinių mokesčių, o jai aukojusieji galės aukas nurašyti pildydami metines pajamų mokesčių formas.

Visais draugijos reikalais galima kreiptis į reikalų vedėją Eriką Dilytę-Brooks, 4611 So. Rockwell St., Chicago, Illinois 60632.

Kor.